

SITUATION

S T M

#247

MARS 2018
ÅRGÅNG 23

PRIS: 50 kronor
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

FRIDA
RONGE

**TAK ÖVER
HUVUDET**

– GARANTIN GRANSKAD

JESSICA
NETTELBLADT

**KRYDDAR
STOCKHOLM**

*"Det är helt klart en bearbetning med mig själv
jag håller på med. Men det är inte bara terapi"*

HURULA

KLARA W. HEDENGREN LEO KREPPER THOR RUTGERSSON MARTIN EIDENSTEN ZELDA

NALEN

**FEMINISTISK
MARKNAD**

SÖN 4/3

**CHRIS ROBINSON
BROTHERHOOD**

SÖN 11/3

JUMPER

SÖN 29/4

THE REFRESHMENTS

FRE 25/5

ENGMANS KAPELL

LÖR 26/5

TEXAS

ONS 6/6

JOEL NILSSON

18 "DET HADE SÄKERT VARIT SKITKUL FÖR NÅN PSYKOLOG ATT TITTA PÅ DE DÅR BILDERNA."

Som barn ritade Robert Hurula "tills hela väggarna var fyllda, det såg ut som om en massmördare tagit över".

MAGNUS STRINDBERG

14 "BESKT TILL EN BÖRJAN, MEN AVSLUTAS MED EN VISS FRÄSCHÖR."

Ulf Lilieblad om Strindbergs brännvinskrydda. Avsedd för 20 liter sprit.

MIKAEL KARLSSON

28 "ÅKER HELLRE BUSS OCH PENDELTÅG OM NÄTTERNA."

Mikael Karlsson om stadens Tak över huvudet-garanti.

12 Frida Ronge

"När Niklas Ekstedt fick höra att jag skulle komma till Stockholm igen sa han: 'Vi har verkligen saknat dig. Bara du inte snor mina kokkar.'"

44 Svepet

Jessica Nettelblatt är redaktör för boken *Röster innanför murarna*, Leo Krepper är Guitar People's Prize up and coming talent, ett blogginlägg blev starten till boken *Blunda inte!* Sällskapet, Anna von Hausswoll vid orgeln, Selam festival, lokalförankrad skräck i e-format och mycket mera.

48 Brillant

Raka rör med cyklande rörmokaren Hugo Wolgers.

50 På hörnet

Rosanna Friberg, Kocksgatan/Östgötagatan.

7 Klara W. Hedengren

Ledde processen med "Skärholmen interiör".

8 Gata fram och tillbaka

Man kommer enkelt till, och tar sig lätt ifrån, Odenplan.

10 Situation Waldersten

Månadens bild av konstnären Jesper Waldersten.

11 Krönika: Maria Hagström

Lägenheternas Tinder.

26 Krönika: Ulf Stolt

Under ytan.

32 Min plats

Madelen Wennerström hos Stadsmissionen i Sättra.

37 Med egna ord

Säljarnas egna sidor.

43 Korsord

Lös månadens kryss.

47 Dåtid sthlm

Mars 1922.

PRESSBILD

Jessica Nettelblatt.

Tak över huvudet, kastrullresan och Hurula

Det är kanske en klen tröst – när jag skriver detta är det minus åtta grader och människorna jag ser som passerar hörnet Timmermangatan/Maria Prästgårdsgata är i de flesta fall höggradigt vinterekiperade – att påpeka att mars är den första vårmånaden.

Vi tar de första kliven mot våren nu. Och sommaren. Faktiskt.

Persiskt och kurdiskt nyår firas i mars, Vasaloppet och SM-finalen i bandy brukar spelas i mars och Melodifestivalen avslutas som regel i mars. På finska heter mars Maaliskuu, ordet Maa betyder jord. Kent, Ester, Joakim, Ralf, Gilbert och Siv är några av de 31 namnsdagarna i mars.

Uttrycket mars-katt är ett begrepp inom reproduktionsteorin och planeten Mars är den fjärde planeten, räknat från solen, och den näst minsta planeten i solsystemet. 1877 upptäckte den amerikanska astronomen Asaph Hall två små månar som kretsade runt mars. Månarna namngavs efter krigsguden Ares två söner ur den grekiska mytologin – Phobos som betyder skräck, och Deimos som betyder fruktan.

Det finns även ett privat rymdprojekt, startat av de båda holländarna Bas Lansdorp och Arno Wielders, som heter Mars One. Deras mål är att Crew One ska landa på en av dem konstruerad bosättning på Mars senast 2032.

EN DETALJ JAG av utrymmesskäl blev tvungen att redigera bort i intervjun med Robert Hurula var det när han berättade hur en ny elev i hans klass – han är Robert Hurulas äldsta kompis – var den som öppnade hans sinnen för ny musik.

– Han var ett så kallat problembarn som kom från en annan skola och hamnade i min klass. Jag hade bara hört Michael Jackson och Tommy Nilsson innan han kom in. Morsan hade Mr. Music-kassetter man kunde prenumerera på, radiohits som kom hemskickade på kasset. Så kom det in en kille i klassen som gav mig tre skivor med Misfits, Metallica och Bathory. Det var verkligen en total ögonöppnare till en annan värld.

MYCKET ATT LÄSA det här numret.

Reporter Maria Hagström granskar Stockholm stads Tak över huvudet-garanti. Den lovar betydligt mer än den håller. Regissören Jessica Nettelblatt är redaktör för boken *Röster innanför murarna*. Kocken Frida Ronge har gjort en remarkabel kastrullresa. Och naturligtvis skulle August Strindberg ha brännvinskrydda till en sats på 20 liter.

Ulf Stolt
chefredaktör
& ansvarig utgivare
ulf@situationsthlm.se

Situationist "Man ser lite av ådringen i träet som lyser igenom, och svärtan och kontrasterna blir väldigt bra."

PRIVAT

Gerd Eriksson

GÖR: Frilansskribent. Mångårig medarbetare på Situation Sthlm.

"**JAG SKRIVER BLAND** annat vinjetten På hörnet, kortkorta intervjuer med människor i olika gatuhörn till varje nummer av tidningen. Det är jag och en fotograf. Vi väntar in någon som sticker ut lite grann i gatubilden, kanske med en färgglad mössa, extra spänstiga steg eller som till det här numret – en kvinna som bar på ett ovanligt stort paket.

Ibland får vi vänta länge, ibland går det nästan

direkt. Vissa tror nog att vi vill sälja ett medlemskap i någon miljöorganisation eller erbjuda dem billigare mobilabonnemang. Men de allra flesta vi lyckas stanna ställer upp och svarar på några frågor och blir fotograferade. Folk är snälla. Tänkte passa på att säga ett stort tack till alla er som ställt upp. Och till alla er andra – vi kanske ses snart i ett gatuhörn nära dig."

PRIVAT

Magnus Sandberg

GÖR: Frilansfotograf. Mångårig medarbetare på Situation Sthlm.

"**I ÅR ÄR** det tio år sen jag började frilansa för Situation Sthlm. Jag fick nys om tidningen via reporter Maria Hagström, som då frilansade lite för Aftonbladet där jag också var då. Genom åren har jag plåtat både reportage och personporträtt, fasta vinjetter som Gatan, Brillant, På hörnet – det brukar bli ett par grejer varje nummer.

UTSTÄLLNINGEN PÅ ÖSTERSUND/ÅRE flygplats är mellan 27 februari och 31 maj. Jag är född i Brunflo och har lokal anknytning, därav uppdraget. Det är 18 bilder, 50 x 70 centimeter tryckta på plywood. Det blir skitsnyggt, man ser lite av ådringen i träet som lyser igenom, och svärtan och kontrasterna blir väldigt bra."

REDAKTION

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Ulf Stolt

ulf@situationsthlm.se
08-545 953 90

Reporter

Maria Hagström
maria@situationsthlm.se

Art Director

Johan Olsson

Webbredaktör

Jenny Lindroth

Korrektur

Helena Gunnarsson

Medverkande skribenter

Gerd Eriksson.

Medverkande fotografer och illustratörer

Anneli Hildonen, Martina Holmberg, Joel Nilsson, Magnus Sandberg, Jesper Waldersten.

För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material.

Hemsida

www.situationsthlm.se

E-post

red@situationsthlm.se

Tryck

V-Tab 2015

Räckvidd

1 17 000 läsare
(Orvesto konsument 2017:2)

Upplaga

22 500 ex/mån (TS helår)
ISSN: 1400-4437

LEDNING & ADMINISTRATION

VD

Pia Stolt
pia@situationsthlm.se
08-545 953 87

Ekonomi

Scanena international AB
Anna Berkus Kolte 0733-16 21 55
Magdalena Lilja 070-224 00 42
ekonomi@scanena.se

Adress

Timmermansgatan 38
118 55 Stockholm

Tel

08-545 953 81

Fax

08-668 79 09

Organisationsnummer

55 66 49-107 1

Plusgiro/Bankgiro

pg. 25 59 89-6
bg. 5774-9327

SOCIAL VERKSAMHET

Verksamhetschef, sociala verksamheten
Jenny Lindroth
jenny@situationsthlm.se
08-545 953 88

Samordnare

Ingmari Olofsson
ingmari@situationsthlm.se
08-545 953 81

Jonas Svensson

jonas@situationsthlm.se
08-545 953 81

Telefonnummer distribution

08-545 953 81

Öppettider

Måndag till fredag kl. 8-15
Lördag kl. 10-14

Plusgiro/Bankgiro

pg. 28 19 18-3
bg. 5357-3259

Organisationsnummer

8024 11-14 97

ANNONSERING & PRENUMERATION

Herman Sundgren
herman@situationsthlm.se
08-545 953 94

Catharina Persson
catharina.persson@mediakraft.se
tel. 070-421 02 80

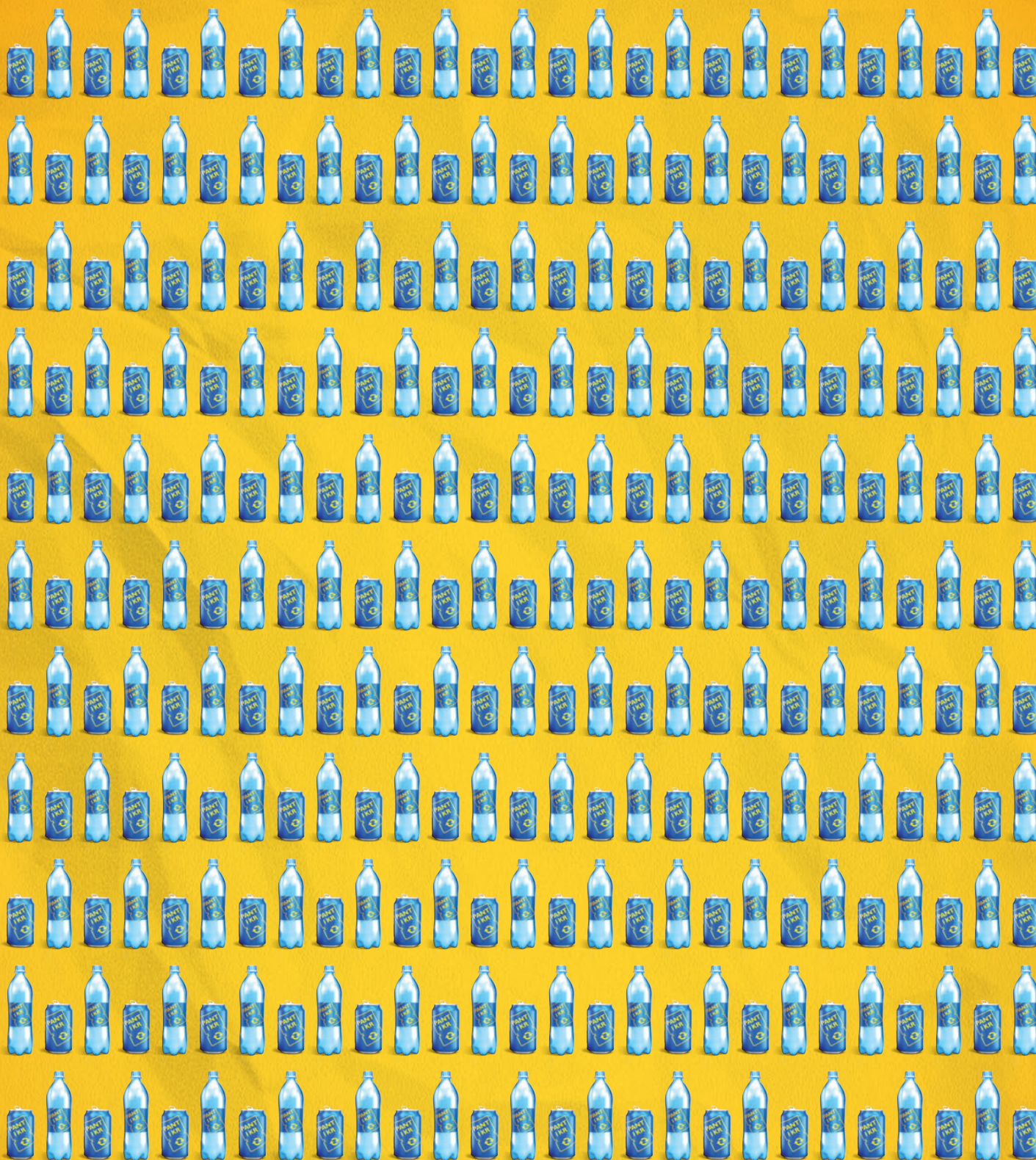
Robert Wallner
robert.wallner@mediakraft.se
tel. 070-992 53 43

Privatprenumeration
12 nummer kostar 660 kronor

E-post

situationsthlm@pressdata.se

Har du mycket pant?

På våra pantmottagningar i Årsta, Frihamnen och Kungens Kurva kan du lämna in hela säckar med pant. Pantpengarna får du insätta på önskat bankkonto och du får naturligtvis samma ersättning som i butik.

Läs mer på www.pantamera.nu. Tack för att du pantar!

PANTAMERA

HUVUDSTAN

En Guldtacka i protest

STATIST Den 24 mars är det dags för statisternas egen Guldtackegalä i Stockholm. Då koras bästa manliga och kvinnliga statist. Filmbolagen nominerar statisterna och en jury hos Statistföreningen utser sedan vinnarna.

– En bra statist ska lyssna på statistansvarig vid inspelningarna, inte vara för framfusig och inte titta in i kameran – vilket många gör av ren nyfikenhet, säger Tommie Hansson, ordförande i Statistföreningen.

Vad betyder det att få priset?

– Eftersom det ger en del uppmärksamhet har vinnarna en större chans att visa upp sig och på så sätt få fler statistroller.

Men i grunden är Guldtackegalan, som arrangeras sedan 2005, en protest mot Svenska Filminstitutet som delar ut 19 guldbaggar för framstå-

ende insatser inom svensk film varje år – varav ingen är till statisterna.

– Statisterna är den största gruppen inom filmen, Ruben Östlund hade aldrig

fått sin bagge utan statister. Vi borde få vara med och tävla om en tjugonde bagge, säger Tommie Hansson.

GERD ERIKSSON

"Sonen till ett av de påstådda spökerna anmälde programmet till Granskningsnämnden eftersom han ansåg att uppgifterna om mamman och flera andra släktingar var kränkande."

Tidningen *Journalisten* skriver i sin nätupplaga 20 februari om tv-programmet *Det okända* i kanal Sju, som ännu en gång fällt av Granskningsnämnden för intrång i efterlevandes privatliv. Fem utpekade släktingar har kunnat identifieras.

Filosofera i Hagsätra

SAMTAL Under våren är det filosoficafé på Hagsätra bibliotek. Då är det fritt fram att komma och resonera utifrån olika teman och en representant från Svenska sällskapet för filosofisk praxis finns på plats som samtalsledare.

Den 7 mars är temat kärlek och frågeställningarna är bland annat vad som skiljer kärlek från vänskap.

Vilka är det som kommer till de filosofiska caféerna?

– Det är både kvinnor och män, gamla och unga. Och samtalsledaren vägleder bra så att alla håller sig till ämnet, säger Luba Otter, bibliotekarie på Hagsätra bibliotek.

Det filosofiska caféet pågår 1, 5 timme. Övriga teman under våren är Rättvisa 4 april, 9 maj är det valfritt tema.

GERD ERIKSSON

Anslag utan häftstift

DEMOKRATI Från och med första januari i år har Stockholms stad en ny digital anslagstavla där medborgarna kan se när fullmäktige sammanträder, veta när ett protokoll är justerat eller få en lista över flyttade fordon. Där finns också information om hur man kan överklaga ett kommunalt beslut.

Tidigare har den informationen satts upp på en anslagstavla vid Stadshuset.

– Det är den nya kommunallagen som trädde i kraft vid årsskiftet som säger att informationen ska vara mer tillgänglig för medborgarna. Den digitala anslagstavlan går att läsa var du än befinner dig, säger Malin

Markusson, kommunikatör på Stockholms stad.

Vet du hur många besökare det varit hittills?

– Nej, det har vi ingen koll på än. Jag skulle inte tro att den är någon jättetraffik. Det läggs ut ungefär 600 poster per år på anslagstavlan.

FOTNOT: stockholm.se/anlagstavlan

GERD ERIKSSON

Två sjöar runt i Sumpan och Solna

LÖPNING Loppet Två Sjöar Runt går tredje söndagen i mars och bansträckningen är runt Lötsjön och Råstasjön. Det går att välja mellan att springa ett, två eller tre varv på respektive 5,7 km 11,2 km eller 16,7 km. Både elitlöpare och motionärer är med.

– Vi har fått lägga till det tredje varvet på senare år eftersom allt fler vill springa längre nuförtiden, säger Claes Johannesson i friidrottssektionen på Sundbybergs IK.

Loppet har hållits i obruten svit av Sundbybergs IK sedan 1965. Det var snacket om ett eventuellt SM i terräng vintertid som blev inspirationen och i premiärloppet var det 40 elitlöpare som deltog.

Glansdagarna för loppet var på sjuttioalet med över 3 000 löpare, friidrottsklubbarna i Stockholm kom mangrant med sina löpare. I dag är konkurrensen om deltagarna till löparlopp i Stockholm stenhård och förra året stod 700 på startlinjen till Två Sjöar Runt.

I år när – det är valår – har också en folkpartistisk kommunpolitiker i Sundbyberg utmanat övriga partier på den korta banan i Två Sjöar Runt.

En vänsterpartist och en moderat har antagit utmaningen.

GERD ERIKSSON

Kvinnan i grav 581

VIKINGATID Den 16 mars blir det föreläsning på Historiska museet om krigargraven med stort K på Birka. En grav där forskarna i alla år trott att det legat en framstående krigande vikingaman, men som med dagens dna-analys visat sig vara en kvinna.

– Det är en av de mest välutrustade gravarna i vikingavärlden. Kvinnan i graven var en militär ledare som dog i Mälarenregionen och blev begravd på Birka med sina hästar och sina vapen, säger arkeolog Charlotte Hedenstierna-Jonson.

Under den timslånga föreläsningen berättar hon om kvinnan som legat där i mer än tusen år, hur gammal hon var när hon dog, hur lång hon var, vilka platser hon varit på i världen och vilka vapen som fanns i graven, bland annat.

De som jobbar med graven har inget namn på henne.

– Nej, vi kallar henne grav 581.

Alla är välkomna till föreläsningen *Krigaren som var en kvinna* och det är fri entré på museet.

GERD ERIKSSON

KLARA W. HEDENGREN LEDDE PROCESSEN

"Reportagen hos barnen i Skärholmen blev nåt helt annat."

KLARA W. HEDENGREN, går på Beckmans Designhögskola och har varit processledare för *Skärholmen interiör* som utsetts till "Årets hållbarhetsprojekt" av tidningen Form.

För att det utmanar normen och handlar om social hållbarhet.

Skärholmen interiör är ett alternativt glossigt designmagasin på 104 sidor som bland annat visar hemma-hos-reportage från förorten. Tidningen är gjord av barn mellan nio och 13 år i samarbete med designers från Design Lab S i Skärholmen.

– Stämmisarna av barnen på Design Lab S bildade en redaktion och beställde sen reportage från några av Sveriges främsta journalister och fotografer inom form och design.

Barnen tittade också på trender i Skärholmen och intervjuade personer med relationer till designen i området. En av dem var Johan Ferner Ström som har gjort Flamingoparken – Urban Beach – på Skärholmsterassen. De bestämde också att tidningen skulle ha med reportage hemifrån framtidens formgivare – det vill säga dem själva.

– I de flesta designmagasin är det samma hem och samma saker som återkommer. Hemma-hos-reportagen hos barnen i Skärholmen blev nåt helt annat. Inget reportage blev det andra likt. Och det var fint att se hur de hade inrett sina egna rum.

När tidningen presenterades på Möbelmässan väckte den uppmärksamhet. Vanligaste frågan var varför ingen gjort något liknande tidigare.

Blir det fler tidningar?

– Design Lab S har funnits sedan 2013 och finansierats på olika sätt. Vi måste lämna våra lokaler nu, men kommer att fortsätta i nån form. Kanske blir det ett nummer till.

FOTNOT: Tidningen finns att köpa på Konst-ig Bokandel på Södermalm och via Design Lab S:s hemsida.

GERD ERIKSSON

Odenplan, Vasastan 11.06-11.44

Busshållplatser, en gul lyftkran, en dam med papperskassar hon inte vågar ställa ner i vätan och en staty som är tillbaka. Till Odenplan kommer man enkelt, och från Odenplan tar man sig lätt. TEXT ULF STOLT FOTO MAGNUS SANDBERG

DET SITTER EN handtextad lapp, en utriven sida ur ett linjerat kollegieblock, tejpad intill handtaget på insidan av dörren till frisersalongen mitt emot busshållplatsen på Karlbergsvägen. "Stängt på grund av influensa! Välkommen åter om några dagar."

En kvinna med två papperskassar kommer gående från tunnelbanan och snett över, mot Norrtullsgatans övergångsställe. Det syns att kassarna är tunga. När hon väntar på grönt ställer hon försiktigt ner kassarna en och en på ovansidan av sina skor ett kort tag, noga med att kassarna inte nuddar den blöta marken.

Ställen med låncyklar tomma.
Två parkeringsvakter stannar

till och byter några ord med en taxichaufför i en svart bil som stannat till utmed några gulmålade gatstenar med parkeringsförbudförbud.

Vid läkarhuset en gul långhalsad, lyftkran innanför avspärningar utanför Akadembokhandeln. En dagisgrupp – sju barn i varselvästar, tre vuxna, en vid varje vagn – som passerat över gatan stannar till en kort stund och tittar på lyftkranen innan de fortsätter Odengatan bort.

FYRA RADER BÄNKAR i söderläge precis bakom hållplats B där buss 50, 96, 690 och 691 går.

Vid kortsidan av den nya entrébyggnaden tre damcyklar parkerade,

en av dem har en gul plastpåse över sadeln, en har cykelkorg. Det står en man i stickad tröja – tröjan är alldeles täckt av små vattenpärlor då snön smält på honom – och röker bredvid en dragkärra i lä från entrébyggnaden. Då och då tittar han på klockan och spanar bort mot Gustaf Vasa kyrka.

En dam i vit kappa med hund stannar till och läser på skylten till statyn som står mellan bänkarna och de två inhägnade torgstånden med blommor. Statyn av konstnären Bror Marklund heter *Sittande pojke*, gjuten i brons och rest 1986. Under arbetet på Odenplan magasinerades statyn.

De välvda trappstegen/sittplatserna i etage ut mot Odenplan på nya

entréhallen är avstängda med galler och bakom det håller man på och reser byggställningar. Hela övre raden av plattor är redan borttagen.

Vid brevlådorna vid sidan av dörren till Odengatan 77 stannar en man till och lägger ner ett antal vita A4-kuvert i den gula lådan, bara ett kuvert i den blå lådan.

Seven Eleven gör reklam för semlor.

PÅ GLASKONSTRUKTIONEN MED

bänkar runt om mellan hållplatsen och entrén ner mot rulltrappan och biljetthallen sitter affischer som nästan helt täcker glaset de nedersta två metrarna. Någon har där roat sig med att riva ut ansikten från vissa affischer

och klistrat fast dem över ansikten på andra affischer. Och därför hamnar Belle & Sebastian-gitarristen Stevie Jacksons utrivna porträtt tejpat över James Blunts ansikte.

En trafikvärd kan inte svara på frågan som ställs utan tar upp sin telefon och ringer. Det står en blå Ikea-påse full med kläder invid ett elskåp på trottoaren snett emot dörren ner till baren på Tranan.

Trafikljusen vid Norrtullsgatan/Karbergsvägen slår om till grönt och en gul pickup med snöskrapa fram varvar ur rejält.

Bortifrån Sabbatsberg det svaga ljudet av ett instannande utryckningsfordon. Ⓢ

~~==~~ SJÄLV ÄR JAG HELT
~~==~~ FULL AV MOGNAD!
~~==~~

MARIA HAGSTRÖM

LÄGENHETERNAS TINDER

DET LIKNAR TINDER, det här med att lägga ut sin hyresrätt på Lägenhetsbyte.se. Där finns många som precis genomgått livsförändringar eller vill ha förändringar. Och det är många ja, nej, nästa. Hundratals val, bilder och mått. För lågt i tak, för kort, nästa. Öppen planlösning, öppet förhållande, nästa.

Prydlig, bohemisk eller med femtiotalstil, vilken typ att falla för? Nymålade väggar, nytrimmat skägg, ja tack.

Får matchning. Skriver några rader och hoppas på svar. Får inget svar, nästa.

Får svar. Föreslår visning, att ses. Får inget svar, nästa.

Det är en "kommunikation" som inte fungerar i världen utanför Lägenhetsbyte och Tinder: personer som struntar i att svara personer som tilltalar dem, för att de inte tilltalar dem.

FÅR ETT JA, en tid, ett telefonnummer, en adress. Ha nu inte för höga förväntningar. Några välplacerade tulaner, fluffiga kuddar och uppljusade väggar – några raderade ansiktsryn-

kor, snyggvinklar och instagramfilter – visar inte alltid verkligheten.

Plingar på dörren. Besiktning inleds. Första intrycket är bra. Stort vardagsrum. Stort leende.

Men omysigt sovrum. Platsar dejten i sängen? Finns här potential, kan jag slipa kanterna, sätta min egen prägel? Måla köksluckorna, klippa hans hår? Skaffa nya fönster, byta hans glasögon? Inget är väl perfekt från början.

Eller borde det inte bli fyrverkerier

utan ett besked? Kanske dyker det upp något med en bättre adress och med större badkar, biceps eller bröst.

Det finns fler matchningar. Hur många matchningar har den andra? Pågår fler visningar utan att jag vet? Provligger det i många sovrum?

Luktar det inte mansdepression i lägenheten, går den att vädra ut? Om det finns ett skelett i garderoben, hur många finns det då i en walk-in-closet? Vilka räkningar tillkommer?

FÅR ETT JA, EN TID, ETT TELEFONNUMMER, EN ADRESS. HA NU INTE FÖR HÖGA FÖRVÄNTNINGAR.

på en gång över en balkong som vetter mot en lummig innergård? Borde det inte bli rosa moln på himlen som kan ses genom ett vardagsrumsfönster med grandios utsikt? Högst upp i huset, högst upp med hissen! En svindlande känsla.

Det är ju så svårt att veta annars. Hur länge kan någon hållas på halster

Vilka bekymmer? Bättre eller sämre än den förra?

Ett meddelande: "Det känns inte helt rätt."

KANSKE LÄGE ATT åka hem till den gamla? Inte byta ut. Men ibland har det pågått för mycket mellan fyra väggar, fyra ögon. Hur mycket man än

spacklar så försvinner inte sprickorna helt. Inte ens Svinto tar bort fläckarna och spikarna sitter fast. Ommöblering gör det bara bättre ett tag. Lägenheten minns alla våra fel, vi minns.

Ibland måste man riva bort tapeten och kolla om det finns mögel där under, om något börjat ruttna.

En renovering kan ta tid, många samtal och det kostar energi – är det värt det?

Golvet knarrar, relationen knakar. Ventilerna susar, han snarkar. Elementen är stängda, han är för kall.

Hål i väggen, hål i hjärtat.

Säger upp kontraktet. Stänger dörren och slänger nyckeln.

Efter flera matchningar, flera förhoppningar, flera besvikelser – velande, ångrande och fegande – kommer det att bli dags att skriva kontrakt igen. Att hitta en ny lägenhet eller partner är inte en simpel grej. Alla öppnar inte sin dörr på vid gavel. Och bakom putsade fasader kan en unken lukt sitta i väggarna. Men samtidigt, accepterar man lite surr från kylskåpet kan det bli balkong i söderläge. ☺

Öppna
sparkonto direkt
i mobilen!

559 000 000 KR

...delar vi nu ut i sparränta* till våra kunder.

Hur mycket får du av din bank?

Bli inte nollad!

SBAB!
från dröm till hem

Jämförelsen avser konton hos storbankerna med fria uttag, insättningsgaranti och inga avgifter. Det som skiljer är räntan. Vi har insättningsgaranti på våra konton enligt beslut av Riksgälden. Det innebär att du får ersättning för ditt insatta belopp upp till 950 000 kr om SBAB skulle gå i konkurs eller Finansinspektionen beslutar att garantin ska träda in. Dessutom kan du få ersättning för insättningar från vissa särskilda händelser med högst 5 Mkr. Ersättningen betalas ut av den myndighet som hanterar garantin. För mer information se www.riksgraden.se/sv/insattningsgarantin/ *Gäller utdelning av ränta på sparkonto för 2017.

På restauranggalan fick Frida Ronge pris som årets smakskapare och årets innovatör. Och Petter Stordalen kallar henne drottningen av Brunkebergstorg. Hon excellerar med sin moderna matkonst i svensk-japansk tappning på 13:e våningen med en vidunderlig utsikt över Stockholm. **TEXT GERD ERIKSSON FOTO ANNELI HILDONEN**

KASTRULLRESAN

Det är ett år sedan restaurang TAK öppnade med stjärnkocken Frida Ronge som kulinarisk ledare. Men hon tackade nej två gånger när Petter Stordalen frågade om hon ville ha den rollen på restaurangen i hans hotell.

– Jag sa nej eftersom jag har ett extremt kontrollbehov. Det är en stor omställning att gå från en restaurang med 40 platser till en med 350. Tredje gången sa jag ja, sen satt jag hemma hos mina föräldrar och grät och hade prestationsångest. De var otroligt stöttande och fick mig att se det som en jättespännande utmaning.

Förutom att hitta bra medarbetare har det varit ett hårt arbete att få till flödet med maten och att hitta rätter som fungerar i större drift. Tidigare har Frida Ronge koncentrerat sig på att vara en kreativ visionär som tillåtit sig att nörda med detaljer.

– Under det här året har jag verkligen fått träna mig i att ha helikopterperspektiv, att lita på att andra kan laga mina smaker och på att delegera. Om jag hör att de spelar en viss musikstil uppe i baren kanske jag skulle tycka att det var härligare om de spelade Håkan Hellström i stället. Men nu litar jag på den som valt musiken, att den passar.

När Frida Ronge och hennes 20 kokkar ska ta fram en ny rätt tar det tre veckor. Först tar hon och personen med titeln "research and development" fram förslag på en rätt som de granskar tekniskt och logistiskt. Därefter provlagar de och gör analys. Sommeliererna ska också säga sitt och välja passande vin eller sake till. Därefter presenterar de rätten för köksmästaren och souscheferna i driften och går igenom mise en place och ser att det funkar. Slutligen får alla i personalen chans att

provsmaka maten under tre dagar.

Hon tycker att de är ett starkt team som hittat sina rutiner. Och för henne är det viktigt att ha ett mix av dem som just gått ut restaurangskolan och de mest rutinerade. Hon är också glad över att hälften är tjejer av bara farten.

– De har nog sökt sig hit för att jag finns här och kan förstå vilka krav som ställs på dem. Men framför allt tror jag att de känner en trygghet med mig.

UNDER DET HÄR ÅRET HAR JAG VERKLIGEN FÅTT TRÄNA MIG I ATT HA HELIKOPTER-PERSPEKTIV.

FRIDA RONGE ÄR från Göteborg och uppdraget på TAK är hennes tredje vända i Stockholm. Den första var på Yazuragi Hasseludden när hon var 19 år – då föddes idén att få skapa en matupplevelse runt ett teppanyakibord. Den idén finns förverkligad på TAK i dag och heter UNN – åtta platser runt en japansk stekhäll där det bjuds på visionär gastronomi. Och det är den svensk-japanska matlagningen som blivit hennes signum. Det vill säga svenska råvaror i japansk stil.

– Jag hade en stark ådra i mig redan då som ville göra en unik upplevelse runt ett teppanyakibord, liksom mer lyxigt, väl-lagat och med fokus på serviceupplevelsen. Tyvärr hinner jag inte själv stå i UNN i dag, som jag en gång tänkte, men jag har en fantastisk kock som sköter de sittningarna.

Hennes andra vända i Stockholm var när hon handplockades till Råkultur. Ett hedrande uppdrag, men bostadsbristen drabbar även en efterfrågad kock. Under de två åren flyttade hon nio gånger. Till slut packade hon inte ens upp kläderna utan hade dem i grönsakslådor. När det var dags att flytta igen beställde hon bara en stor taxi.

Nu är det tredje gången gillt i huvudstaden och hon har köpt en lägenhet vid Hornstull. Den är inte stor, men den funkar och har kök. Och så är det är cykelavstånd till jobbet.

Hon får gåshud när hon tänker på alla priser som hon fått senaste åren och hur väl mottagen hon blivit av både stockholmare och kollegor.

– Alla har varit peppande och välkomnande. Jag skulle kunna ringa Mattias Dahlgren, Paul Svensson, Fredrik Eriksson och Sayan Isaksson när som helst om jag behöver stöd. Och när Niklas Ekstedt fick höra att jag skulle komma till Stockholm igen sa han: "Välkommen tillbaka, vi har verkligen saknat dig. Bara du inte snor mina kokkar."

UNDER FÖRSTA ÅRET med TAK har hon haft extrema arbetsskift och inte sällan jobbat 16 timmar per dygn. Ledordet för 2018 är balans – balans mellan jobb och fritid.

– Jag vill vara en glad och snäll människa, då måste jag vara snäll mot mig själv. På söndag ska jag ut till Torö och surfa. Då tar vi med stormkök och värmer en god buljong.

Dagen innan intervjun satt hon till bords och åt middag på den egna restaurangen. Grillad gös med bakad rödkål, mandel, oliv och krämig rostad kycklingbuljong.

– Då tänkte jag, fan vad bra alla smaker sitter nu. 🍣

FRIDA RONGE ÅLDER: 33 **BOR:** Hornstull **AKTUELL:** Driver restaurang TAK vid Brunkebergstorg. **KOPPLAR AV:** I naturen, på en yogamatta eller på en surfbräda. **UTMÄRKELSER:** Årets Rising Star 2013, Karin Franssons Mentorpris 2014, Silvermedaljör i världsmästerskapet Seven Sushi Samurai för Sverige.

Bartendrar, bakande unga herrar och damer liksom ölbryggerier är några av kunderna på Stockholms Eter- och Essencefabrik. Även August Strindberg handlade här en gång i tiden och har en egen kryddblandning uppkallad efter sig. **TEXT GERD ERIKSSON FOTO MAGNUS SANDBERG**

KRYDDAR STOCKHOLM

Tre branta trappsteg ner på Wallingatan öppnar sig ett landskap av aromer, essenser och kryddor. Butiken har legat på samma adress i 129 år och det är familjen Lilieblad som har kittlat stockholmarnas smaklökar sedan dess.

Nu tar femte generationen över.

– När min farfars farfar startade företaget var det kullerstensgata utanför och folk kom med häst och vagn för att handla. Även om jag vill behålla det gamla i själva butiken så kommer jag att digitalisera recept och kundregister och utveckla e-handeln, säger Fredrik Lilieblad, som egentligen är civilingenjör men nu träder in på heltid i kryddornas tjänst.

Hans farfars farfar, Adolf Fredrik Lilieblad, reste runt i världen i jakt på olika kryddor, blommor, frukter och växtdelar.

Då fanns inte många fler smaksättare i Stockholm än kryddpeppar, lagerblad och vitpeppar för den som ville piffa till maten. När Adolf Fredrik Lilieblad märkte att intresset för hans kryddor ökade öppnade han butiken på Wallingatan.

På skylten står det än i dag Stockholms Aeter & Essencefabrik. I folkmun kallades den rätt och slätt Kryddboden.

Recepten digitaliseras men finns kvar i originalformat.

– Han uppfann också metoden att göra essenser av färskas bär. Först la han dem i etanol för att dra ur smaken och så kallpressade han dem. Hallon och körsbär var två av de första smakerna, säger Fredrik Lilieblad.

Stans konditorier och bagerier jublade. Nu kunde deras bakverk få många fler smaker.

Och metoden att framställa essenser är densamma än i dag. De färdiga essenserna står i små bruna flaskor med svart lock på en hylla precis innanför dörren – lavendel, kokos, grapefrukt och blåbär är några av dem. Senaste tillskottet är äkerbär och granskott.

Erik Burman från Umeå står och väljer bland flaskorna. Han har blivit inspirerad av sin kompis mormor som handlar här för att förgylla sina bak.

– Hon hade gjort biskvier som smakade whiskey och det blev riktigt gott. Nu vill jag prova att göra nåt liknande och tänkte

Ulf och Fredrik Lilieblad är fjärde och femte generationens kryddblandare.

NÄR MIN FARFARS FARFAR STARTADE FÖRETAGET VAR DET KULLERSTENSGATA UTANFÖR OCH FOLK KOM MED HÄST OCH VAGN FÖR ATT HANDLA. **Fredrik Lilieblad**

prova med arrak, hasselnöt, champagne och kanske nån mer smak.

En annan som är intresserad av essenserna är en kvinna från ett mikrobryggeri i Danderyd. Där gör de ett öl med lakrits- och violsmak. Och ett veteöl med banan. Nu funderar hon på nya kombinationer.

Förutom essenserna finns det 300 olika kryddor i butiken och ett hundratal kryddblandningar.

En del av kryddorna mals på plats i egen kvarn. Även om det är så mycket mer än bara vitpeppar, lagerblad och kryddpeppar i dag

så är det mesta sig likt sedan Adolf Fredriks Lilieblads dagar i butiken. På hyllorna samlas stora glasburkar med tunga flaskor och lite buckliga röda plåtburkar med gul text.

Men trots att det är en butik för kryddor så golvas man inte av dofterna när man stiger in. Sticker man däremot näsan i burken med nymalen kardemumma rensar det hela andningssystemet. En stark doft, nästan som eukalyptus.

DEN FÖRSTA KRYDDBLANDNINGEN gjorde de på tjuettioalet och det var curry. Sedan har de

gjort kryddblandningar till bröd, fisk, grillning, grytor, pasta, sallader och drycker. Två av de senare tillskotten är Bruschettakrydda och Smoked BBQ.

– Det gäller att hänga med i svängarna efter hur stockholmarnas smaker utvecklas, säger Ulf Lilieblad som nu är på väg i pension efter ett långt liv bland kryddor och aromer.

Även om alla i familjen har ett väl utvecklat smak- och luktsinne så är det Fredriks mamma Eva Lilieblad som är upphov till de flesta kryddblandningarna. Som Glada Laxen som innehåller lök, peppar, chili, paprika, ingefära, vitlök, koriander, spiskummin, persilja, basilika och salt. Den mixtrade hon ihop i början av tjugohundratalet. Och grillkryddan Smoked Barbecue kom till i somras, den innehåller rökt paprika, chili, svartpeppar, salt, örter, fänkål, koriander, lök och vitlök. ▶

– Vissa kryddor går det trender i. I slutet av sjuttioalet ville 90 procent ha vitpeppar. I dag vill 90 procent ha svartpeppar, säger Eva Lilieblad.

Och en krydda som funnits länge i sortimentet kan plötsligt få ett uppsving, som Kinabark som blivit populärt bland stans bartendrar. Den används för att göra egen tonic. Vilket innebär att de kan ge sin gin och tonic en personlig touch.

Även efterfrågan på apelsinblomsolja har ökat.

– Skriver nån om en krydda eller smaksättning i en blogg, så märker vi av det direkt här. Vi har många bartendrar som kunder, säger Fredrik Lilieblad.

Lakrits är en annan smak det är stor efterfrågan på just nu. Då är det lakrits i form av både en slags pasta, ett pulver, en essens och salmiaksaltet som tillsätts för att göra saltlakrits.

Monica Liljeros är från Göteborg, men bodde i Stockholm som barn och har minnen av när hon gick till butiken med sin mamma. Varje gång hon är i Stockholm kommer hon hit. I dag har hon köpt saffran för att göra skorpor och så ett gäng presentpåsar med diverse kryddor i.

– Sen har jag fått beställning på essens av viol och av rosor från mina väninnor som ska göra macarons.

Och Dominique Sigot från Bagarmossen har handlat på Stockholms Eter- och Essencefabrik de senaste 40 åren. Ett stående inköp är vaniljsockret han använder till bakverk och sylt. I dag köper han också rökt paprikapulver och kakao.

– Här blir jag alltid väl bemött. De som jobbar här är proffs, varorna är färska och av bästa kvalitet. Och så kan man få tips och råd också.

Sofie Bergelins egen favorit är en blandning av torkad hackad persilja och vitlök.

Kinabarken har fått ett uppsving sedan stadens bartenders börjat använda den till att göra egen tonic.

NÄR STRINDBERG SKULLE HA KRYDDNING TILL SITT BRÄNNVIN VAR DET TILL 20 LITER. DE HÄR PÅSARNA ÄR TILL EN LITER SPRIT, VILKET ÄR LITE MER RIMLIGT. Ulf Lilieblad

PÅ DISKEN STÅR en gammal grön kassaapparat med vev. Den går bara till beloppet 99,99 kronor. Så innan de hade en elektronisk kassaapparat fick de dra runt veven fyra gånger om en kund köpte något för 302 kronor. Den elektroniska kassaapparaten är de tvungna att ha av redovisningsskäl, men den står gömd bakom stora kryddburar.

Bakom disken står Sofie Bergelin som värvats från Seven Eleven på Drottninggatan. Hon har jobbat här i tre månader. För att lättare hitta bland alla kryddor har hon sorterat dem i bokstavsordning – Afrikansk grytkrydda först och Örtagårdspeppar sist.

– Persillade är en av mina favoriter. Det är torkad hackad persilja och vitlök. Från början var den tänkt att ha till sniglar, men den går verkligen att använda till allt.

Alla färdiga kryddblandningar ligger i en liten påse med ett snöre runt och en etikett som beskriver vad de innehåller. Snörena knyts dit för hand, först två knutar för att försluta påsen, sedan två knutar till etiketten.

– Ibland sitter vi hela nätterna och knyter påsar, säger Eva Lilieblad.

En man kommer in och köper två sockertoppar. De ska vara till ett försenat tyskt

nyårsfirande där man dränker topparna i rom och sedan tänder eld på dem.

Butiken för också olika färgsättare för den som vill baka en blå, orange eller kanske röd tårta. Färg som också kan användas till filminspelningar när det ska drickas whiskey, rödvin eller konjak. Och så säljer de kanderade viol- och rosenblad från Frankrike för den som vill garnera ett bakverk.

På en liten specialhylla för smaksättare till likörer och brännvin samsas Cajsas Wargs blandning med Svarta Änkan och Strindbergare.

August Strindberg bodde ett stenkast bort och brukade handla i butiken. Han fick en egen kryddblandning till sin ära, den innehåller malört, stjärnanis, citron, pomerans, lakritsrot, blodrot och en nypa mynta.

– Den smakar beskt till en början, men avslutas med en viss fräschör tack vare myntan. När Strindberg skulle ha kryddning till sitt brännvin var det till 20 liter. De här påsarna är till en liter sprit, vilket är lite mer rimligt, säger Ulf Lilieblad.

I en tummad receptbok på kontoret finns fortfarande Adolf Fredrik Lilieblads recept nedskrivna med sirlig handstil. De har nu Eva Lilieblad fört in i datorn ett efter ett.

Dåtid möter nutid och nya smaker föds. ☺

MUSIKALEN SÅ SOM I HIMMELEN

AV KAY POLLAK, CARIN POLLAK OCH FREDRIK KEMPE

Filmsuccén blir musikal - premiär 13 september!

PHILIP JALMELID MALENA ERNMAN

ANDERS EKBORG SARA JANGFELDT MORGAN ALLING TUVA B LARSEN
CHRISTOPHER WOLLTER m fl STOR ENSEMBLE OCH ORKESTER Regi MARKUS VIRTA

SHOWTIC.SE

OSCARS
TEATERN

GENTLEMANNEN

En musikkomedi om
KÄRLEK & MORD

"SENSATIONELLT
ROLIG!"
AB

"DORSIN ÄR
FENOMENAL"
ESKILSTUNAKURIREN

"SJUKT ROLIG
MUSIKAL"
DN

SPELAS ENDAST VÅREN 2018!

SUZANNE REUTER HENRIK DORSIN ANDREAS T OLSSON

SARA JANGFELDT EMMI CHRISTENSSON ANETTE BELANDER STOR ENSEMBLE OCH ORKESTER REGI: MARKUS VIRTA

BOKA ÅRETS MUSIKALER PÅ SHOWTIC.SE 08-20 50 00

OSCARS
TEATERN

A photograph of a church interior, featuring a large white column, a statue of a man with a staff in a niche, and a statue of a child on a pedestal. The lighting is warm and dramatic. The title 'ENSAM-SYSSLARE' is overlaid in large white letters.

ENSAM-SYSSLARE

Musikern Robert Hurula behövde till slut stanna upp och hantera flyktbubblan han gjort till sitt liv. Vilket delvis gjorde att han hamnade i Högdalen och släppte sin första soloplatå *Vi är människorna våra föräldrar varnade oss för*. Han har en tatuerad lieman på bröstet han gjort på sig själv framför spegeln. Och beskriver sig som en ensamsysslare som måste sortera allting i sitt liv i ensamhet. En gång i tiden låg han på golvet på en nedsläckt toalett på järnverket i Luleå och bara väntade på att minuterna skulle gå. Men i dag är han på en bättre plats i livet. **TEXT ULF STOLT FOTO JOEL NILSSON**

V är på väg mot utgången från cafeteria på Moderna Museet där vi suttit i närmare två timmar och ätit lunch och pratat. Robert Hurula går till vänster om mig och säger, ungefär samtidigt som han viker upp och stänger till slagen fram till på sin gråbruna – för årstiden känns den nästan aningen tunn – vinterrock med en säkerhetsnål, att han under en period var ganska ofta på Moderna Museet. I samband med att hans fru gjorde praktik där en tid.

Den senaste utställning han såg var för ett knappt år sedan, den tyske konstnären Georg Baselitz utställning *Hjältarna* – stora, figurativa målningar föreställande sårade och trasiga soldater som han målade i början av sin karriär vid mitten av sextiotalet.

– Jag kommer ihåg den väl. Den var grym, hård, dramatisk, men vacker på nåt sätt.

Utänför museet ligger snön kakflorstunn och det är någon grad minus. På väg bort till bilen pratar vi lite väder och Luleå och hur ogenomtänkt den staden enligt Robert Hurula är planerad med sina korsande gator i ett rutnät på en halvö, vilket gör att det blåser motvind och är svinkallt och rätt. Överallt. Alltid.

Något av det sista vi talade om innan vi reste oss från bordet var första gången Robert Hurula blev fascinerad av ljudet av en gitarr, eller kanske rättare sagt ljudet han själv kunde förmå gitarren att göra.

Hans moster hade en gitarr hängande på väggen. Som ingen spelade på.

– Men jag kommer ihåg när jag var själv i hennes lägenhet nångång och tog ner den. Jag hade ingen aning om hur man spelade eller hade ens sett nån spela gitarr. Men jag drog på strängen och höll en penna mot så det lät "nnnnjjrrrrrrr...". Jag bara satt med det där ljudet, vet inte hur gammal jag var.

VAPEN FÖR DOM HOPPLÖSA

– Jag ville ha en Stefan Jarl-känsla i låten, "Ett anständigt liv"-känsla i den. Sen är mina skor – jag gick omkring av och an, göra ofta det till musik då jag blir rastlös om det känns bra. Så var det Björn (Olsson, skivans producent, red. anm.) som sa att han "hörde ängsten i mina fotsteg" hela tiden och ville spela i dem.

– Jag har hårda klackar på de skorna. Han beskrev det som att det lät som en granne som gick omkring i lägenheten ovanför och funderade på att ta livet av sig.

Jag minns ljudet den gjorde den gången, jag tyckte det lät som en western-film. Jag visste inte varför det lät så eller att den kunde låta så, den gjorde bara ett ljud jag kände igen från nånting.

– Så känns det lite fortfarande, jag får gitarren att göra ett ljud som jag gillar och jag är nöjd så, känner inte att jag måste lära mig den. Jag är inte duktig på musik eller att spela gitarr eller måla, men jag kan göra en bild eller en låt som låter som jag tänkt mig. Så behöver jag inte bry mig om nåt mer.

JAG HAR ALLTID HAFT DET OMRÅDET SOM BAS I STOCKHOLM, REDAN FRÅN DÅ JAG BÖRJADE KOMMA HIT TILL STAN.

Han hade en kompis han brukade skejta med ibland som spelade gitarr som han kunde lära sig mera av, se hur han gjorde när han spelade.

– Jag har aldrig haft nån stark känsla av att jag måste bemästra gitarren. Jag lärde mig två ackord – ett dur och ett moll – sen flyttar jag runt dem tills de passar till en melodi jag har i huvudet. Så har det varit i alla år. Jag försöker alltid göra enkla grejer. Texter också egentligen, och jag vill inte att låtar ska ha för många partier. Melodierna ska sitta ihop på ett enkelt, lättbegripligt sätt.

Ett tag hade Robert Hurula en lokal i Bandhagen, nära Högdalen där han bor, som han gick till och jobbade med musiken. Men den lokalen har han tyvärr inte kvar utan nu har han en lokal i city i stället som han tar tunnelbanan in till nästan varje dag.

– Jag önskar jag hade en närmare, men det är svårt att hitta. Jag är hela tiden på jakt efter en replokal. Det är svårt att hitta ett ställe där man kan få ha ett rum själv och där man får göra oljud.

Problemet med en replokal eller låtskrivarplats är att man ofta delar den med andra. Och därför måste plocka undan sina prylar hela tiden.

– Jag är där så mycket, jag brukar åka och spela in en låt nästan varje dag. Jag spelar in alla instrument till en låt på en digital portabandspelare för att det ska gå snabbt att höra låten. Jag skulle behöva ett rum där det bara står uppe, det skulle halvera tiden jag lägger ner.

Hur gör man, vilket instrument börjar man med att spela?

– Jag brukar börja med trummor ungefär som jag tänkt det, sen spelar jag in en gitarr så jag får lite struktur. Sen spelar jag in nya trummor som jag spelar till gitarren och de första trummorna, och sen tar bort de gamla trummorna och då har jag en grund och kan lägga på bas och sång och kör och en gitarr till.

– Jag gillar att kunna göra det snabbt, så man hör låten snabbt. Man kan spela i en låt i två versioner på en dag, inte hålla på och mixa bort sig i detaljer.

Jobbar du med konsten i samma lokal?

– Nej. Jag har haft en lokal ett tag för det, två ställen egentligen där jag jobbat med det, men nu är jag bara hemma med allt det. Men drivorna med bilder växer så jag måste skaffa ett rum för det också.

ROBERT HURULA BOR i Högdalen sedan några år, i ett av höghusen där.

– Jag har alltid haft det området som bas i Stockholm, redan från då jag började komma hit till stan. Under gymnasietiden började jag och min tjej åka till Stockholm över somrarna. Där började nog kopplingen till staden. En helt enorm känsla att på något sätt att få se nåt mer än den småstad jag växte upp i. Man kan nog se Luleå som en förort till en förort till en förort på en ö.

Robert Hurula berättar om de första banden, om åren med turnéerna i USA med olika band. Om sex veckor kors och tvärs i en hyrd van med spelningar varje dag och sovande i turnébussen – "för jag är allergisk mot katter och alla har fan katt i USA" – där han också utgjorde inbrottskyddet och vaktade grejerna.

Hur var det?

– Jag lärde mig att om de börjar rycka i dörrhandtagen – man hänger ju för fönstren så ingen ska stå och kolla på en när man sover – ska man banka i innertaket hårt och skrika "What the fuck!" Och hoppas på det bästa.

– Vi bodde ofta hemma hos ungdomar som fixat en spelning nånstans, det var i den sämsta delen av varje stad. Det var jävligt stökigt. Ofta att folk slet i dörrarna.

Han beskriver den här tiden som en flykt under en period i livet då han mådde dåligt och gjorde allt han kunde för att slippa vara hemma.

– Jag öppnade en perfekt dörr till att fly bort på det sättet. Jag hoppade på fem-sex band som turnerade. Så spelade jag bara på för att slippa vara hemma i kanske tre-fyra år, konstant bara vara nån annanstans.

Men den tillvaron slet. Han slutade komma ihåg de roliga stunderna till slut. Det var en intensiv flykt, men till slut kom livet och verkligheten ikapp.

– En person nära mig dog. Och jag kände att det inte längre var kul att åka runt och bo i bilar år efter år. När det hände ville jag pausa helt. Jag tänkte att jag skulle lägga av men så fortsatte det komma musik på nåt sätt ändå, det var då jag gjorde första soloplattan. Och så hade jag planen att inte hålla på och turnera som jag gjort, bara släppa den i Sverige. Så gjorde jag det. Och det blev det här som jag håller på med nu.

Robert Hurula är uppvuxen i Luleå och det var där han började spela i band.

– Jag hamnade i Umeå av en slump, alla drog samtidigt från Luleå så Umeå blev som en sluss där jag stannade ett tag. Jag var nästan aldrig där när jag bodde där för att jag hela tiden var i väg och spelade. Sen började jag mer och mer under tiden också att ha Stockholm som bas, just Högdalenområdet.

Dödsfallet han nämner saktade ner allting och tvingade honom att ta itu med saker. Och framför allt att ”ta itu med livet så som det såg ut, som mitt flyktliv såg ut”.

– När jag började tänkte jag inte att livet skulle pågå länge, så pass dåligt mådde jag. Jag tänkte att jag kan ju lika gärna göra det här... jag var skuldsatt, gömd, på hemlig adress, utan adress, jag sket verkligen i allt. Jag försökte att inte tänka över huvud taget den tiden. Jag mådde superdåligt psykiskt.

VI PRATAR OM merchandise som en allt viktigare del, om viljan att äga någonting fysiskt av en artist så här i nedladdnings och lyssningsplattformstider. Men att skapa någonting personligt och speciellt för dem som köper hans skivor och musik har Robert Hurula egentligen alltid gjort.

– Med skivorna har jag ju gjort screentryckta omslag till de första tre hundra exen vinyl. Jag lärde mig screentryck innan jag började åka ut och spela. Jag lärde mig det i skolan faktiskt. Och estetiken som

EN PERSON NÄRA MIG DOG. OCH JAG KÄNDE ATT DET INTE LÄNGRE VAR KUL ATT ÅKA RUNT OCH BO I BILAR ÅR EFTER ÅR. NÄR DET HÄNDE VILLE JAG PAUSA HELT.

senare kom att kallas ”punk” hittade jag genom skateboardkultur och att vissa skateboardåkare jag var intresserad av också höll på med konst. Men jag använde mig av det när jag åkte ut och spelade med olika band. det blev liksom min uppgift.

Hur gör man?

– Man har en tryckram och en UV-lampa. Och fotoemulsion. Så ritas man en bild och kopierar den på ett overheadpapper på biblioteket eller nåt, belyser med UV-lampan och sköljer ur. Sen har man en tryckram

Robert Hurula i Eric Ericsonhallen på Skeppsholmen. Han ville fotograferas i en "sakral men inte religiös miljö".

man kan använda flera gånger. Och det gjorde jag i början med det här också. Jag har lite då och då tryckt lite tröjor för nån särskild spelning, mycket för att jag gillat sån estetik. Så nån fysisk grej har alltid varit viktig.

Han gör egentligen på precis samma sätt i dag när han gör en skiva som han gjorde "när vi gav ut nån punksjua i tre hundra ex".

– Jag gör omslaget på papper för hand. Så scannar jag in det så har jag en skiva. Precis på samma sätt gjorde jag när jag började med nåt band. Det är samma sak, och som tur är

har ingen sagt åt mig att göra nåt annat.

– Jag tror att de förstår att allting är en del av helheten, inte ens nu på ett större bolag har de sagt nåt. Det hade kanske varit annorlunda om jag kommit in i storbolagsgrejen när det fanns mer pengar i den. Då hade det nog varit mer åsikter också.

Robert Hurula tar fram sin telefon och scrollar fram ett fotografi han tagit dagen innan av en målning han gjort. Det är en fågel i svart och vitt, målad på en utriven bibelsida med vit och svart tusch, kol, blyerts, bläckpenna, alla möjliga material

OM LJUDET PÅ SCENEN

– Jag brukar ha en öronpropp så jag hör min sång inuti mitt huvud. Så jag är helt oberoende av nån annans rattande av ljud, jag ska alltid kunna sjunga. Det är nån tvångsgrej att jag vill kontrollera det, att ingen ska komma åt nåt så jag inte hör min röst.

– Jag har en liten öronpropp i ena örat, det andra tar in högt ljud. Det är skitdåligt har jag hört, att ha just en öronpropp i ena örat är mer skadligt än att inte ha några öronproppar.

använda i samma bild.

– När vi varit ute och spelat tycker jag att alla i bandet känts så trötta, de har gått och lagt sig efter soundcheck och jag har haft en massa tid för mig själv. Då har jag börjat att göra bilder. Jag hittade en gammal bibel på en loppmarknad som jag tyckte var jättefin som jag köpte och hade med mig. Så behövde jag papper och började rita i bibeln. De sidorna tar ju knappt nån plats eller väger nånting. Så jag började hålla på med de sidorna, tyckte det blev så fint också.

– Det har blivit till ett megastort projekt som jag hållit på med i snart två år. Nu har jag drivor med bilder, det är ju så många sidor i en bibel.

Så länge han kan minnas har han ritat. Ingen av hans föräldrar har varit kreativa och jobbat med bild eller musik.

– I början bodde jag själv med min mamma, hon var arbetslös mycket, hade lite småjobb ibland. Min farsa har jag inte vuxit upp med, men han jobbade på järnverket. Inget kreativt. Men jag har fått det hemifrån att jag också ville fly bort från hemmasituationen. Det kreativa blev för mig en bubbla som jag också skapade.

Redan som jätteliten började Robert Hurula rita bilder och hänga upp dem på väggarna i sitt rum "tills hela väggarna var fyllda, det såg ut som om en massmördare tagit över".

– Det hade säkert varit skitkul för nån psykolog att titta på de där bilderna, det var säkert så himla tydligt. Ofta var det människor – sorgliga, bleka, smala människor. Det började då och sitter kvar i mig, att jag måste göra nåt. Jag ville tidigt ockupera tankarna, jag hade inget forum för det eller visste varför eller hur. Men jag antar att det satte i gång nåt redan när jag var liten att bara få idéer och verkställa dem. ▶

– Om jag visste exakt varför kanske jag inte skulle göra det lika mycket. Det är ju nån sorts bearbetning jag håller på med, det vet jag ju. Även texterna.

En bearbetningen med att förklara för andra eller för dig själv?

– För mig själv. Jag har börjat tänka på det nu när folk börjat fråga mig om texterna. Det har känts så himla obekvämt för jag har känt att jag har ju bara skrivit precis det som jag nu vågar ta upp inför mig själv. En del texter är nog kryptiska för andra, men för mig är det som att jag försökt ta upp nånting som jag inte pratat med nån om. Det blir så konstigt att prata runt det lite löst när jag precis börjat kunna tala med mig själv om det.

– Det blir också konstigt att inte vilja prata om texterna, så då försöker jag i stället prata om varför jag skriver texter. Det är helt klart en bearbetning med mig själv som jag håller på med. Men det är inte bara terapi, det är ju också att jag gillar musik som känns så. Texter jag gillat är ju såna som känts viktiga på nåt sätt, från livet.

Har du kvar dina gamla teckningar?

– Jag vet inte, säkert nånstans i nån låda på nån vind. Men jag har aldrig varit bra på att arkivera grejer jag gör. Ens nu. De ligger bara. Jag gör dem och det är det roliga.

– Jag har ett projekt på gång nu där jag för första gången har ett forum för alla bilder. Det ska vara klart i höst, det ska göras klart nu men ges ut i höst. Det har varit kul att tänka på det, att få ett forum för nåt jag hållit på med sen jag var liten.

ROBERT HURULA HAR bara kunnat leva på musiken de senaste åren. I likhet med många andra kulturarbetare har han haft en hel del andra jobb för att få ekonomin att gå ihop. Skurat golv, hållit sig flytande genom olika typer av formgivningsuppdrag för att få ihop till hyran. Och humpat – byggt och rivit scener efter artister.

– Det passade mig bra.

En hobby han ägnat sig åt och hållit liv i de senaste tio åren – han ser det lite som en fortsättning eller utveckling av tecknandet egentligen – är att han tatuerar. Sig själv och ibland någon av sina kompisar, eller deras kompisar, som ber om det.

Hur började tatuerandet?

– Första gången jag provade var det en kompis till mig som hade en maskin. Jag bad honom ställa in den så jag liksom bara

JAG LETAR JÄMT EFTER FELEN PÅ NÅT SÄTT, DET SOM SKAVER, DET JAG INTE KAN RÅDA ÖVER.

kunde rita med den på en annan kompis som var i rummet. Så gjorde jag det och det gick ju... ungefär ganska bra.

– Det var lite samma känsla som tidigare när folk bad att jag skulle rita en katt åt dem att färglägga, det här blev samma sak: ”vi vill ha tatueringar, du kan väl göra lite?” Så började jag. Det finns folk som jag gjort hela kroppen på. Allting.

Det var nästan på gång några gånger att han skulle börja jobba i en tatueringstudio.

– Jag tänker att jag kanske börjar jobba med det sen, när jag slutar göra musik lika intensivt. Och kanske skaffar mig mitt första riktiga jobb jag kanske skulle trivas med.

Hur många tatueringar har du?

– Jag vet inte. Många. Jag har tatueringar mig själv i spegeln. En stor lieman har jag på bröstet som jag gjorde framför spegeln för en massa år sen. Jag ritade upp den på ett ungefär först, men den blev annorlunda sen i verkligheten. Jag tänker ofta att jag borde fixa det här – när man går på badhuset med barnen, till exempel... Det är därför jag alltid har långärmad, folk vet knappt att jag har tatueringar, förutom fågeln som syns.

– Det var en sån där halvdestruktiv grej som handlade mer om att jag skulle göra den på mig själv framför spegeln än att nån skulle göra den åt mig, fint. Lite synd.

– Men det går ju igen. Det är svårare att rita på jättetunt bibelpapper med text på, svårare att spela in låtar på en porta som låter jättedåligt, det hade gått att göra tatueringen snyggare och enklare. Men jag letar jämt efter feLEN på nåt sätt, det som skaver, det jag inte kan råda över.

Personalen i cafeteria rullar undan en diskvagn. Ett bestick faller i golvet. Robert Hurula skrattar till och berättar sedan ett minne från järnverket i Luleå där han jobbade ett kort tag.

– Jag jobbade med att emballera fönsterbleck. Stod i en stor slamrig lokal bredvid en gigantisk klocka på väggen så man såg tiden hela tiden, man hade hörselkåpor med radio i. Jag stod vid ett löpande band och så kom det fönsterbleck, tio stycken. Så tryckte man på en knapp, de for in i en maskin och det kom plast runt. Sen åkte de

vidare på bandet. Och det kom tio nya.

– Som en scen i en Kaurismäkefilm. Jag började sätta i system att gå och lägga mig på toalettgolvet, bara släckte lampan och låg där och föreställde mig hur lång tid ett toalettbesök tar, sen gick jag ut till min plats igen. Jag kände efter att tag att jag höll på att gå under. Jag vill inte snacka skit om de som jobbar där – min farsa jobbar kvar där än – men jag var för vek för det, tror jag.

Jag frågar om han brukar besöka skejtparken i Högdalen – ansedd som en av stadens bättre och är en av Europas största.

– Jag åkte mycket skejtboard när jag var liten, det var en perfekt ensamsyssla. Jag höll på med det som besatt i flera år så jag kan ju det fortfarande. När jag väl gör det har jag varit i Högdalen – nu är det två år sen säkert men jag ska dra dit snart. Jag gillar bara att dra dit och åka lite fort på kvällarna.

Mycket i ditt liv kretsar kring ensamsysslor?

– Det här har jag tänkt på en del. Och jag vet att jag haft ensamsysslor för att jag varit ensam. Jag har två halvsyskon som jag inte vuxit upp med och inte känner. När jag var liten var jag själv. Mamma var väldigt ung när hon fick mig och jag var själv med henne och jag vet att jag skaffade mig en massa ensamsysslor för att jag behövde en bubbla. Och jag är fortfarande en ensamsysslare. Jag kan inte ens göra nåt på en låt eller nånting, om nån annan är i rummet. Jag måste gå åt sidan och liksom: ”ok, nu måste jag tänka här”. Jag kan inte stå i ett rum och jamma och komma fram till saker, det är ett problem jag har. Jag måste sortera allting i ensamhet, alltid. Det har bara blivit så. ☹

ROBERT HURULA

FÖDD: 8 november 1979 i Luleå

FAMILJ: Fru. Två barn fem och sju år.

GÖR: Är bland annat musiker, låtskrivare, tecknare och konstnär. Han behärskar även att tatuera, screentrycka t-shirts och skivomslag och att åka skateboard fort.

AKTUELL: Släppte senaste singeln ”Du ville aldrig till himmelen” 9 februari. Spelar på Popagandas vårfest på Färgfabriken 24 mars.

ULF STOLT

UNDER YTAN

Hon ville visa mig Malmö universitet och var den delen hon oftast var vid och hade föreläsningar och tentor låg. Det var tidig höst, men där nere i södern bar träden ännu löv och gräset strävade kvar i sin ursprungsfärg. Vi snurrade runt den här eftermiddagen i hennes lilla Fiat och hon pekade på byggnader som tillhörde universitetet och bromsade in och berättade och vek till slut ner längs några mindre gator i Västra hamnen – jag kände igen miljön från ett antal scener i *Bron* för någon säsong sedan – och sedan vidare ner mot vattnet, så nära vi kunde komma per bil.

Vi parkerade uppe bland husen, tog bron över Turbinkanalen och följde den sedan en bit innan vi, ungefär där ett antal fritidsbåtar ligger förtöjda vid några bryggor, sneddade över gräsmattan och ner mot stenarna som bryter vågorna.

Vinden låg på från havet.

Vattnet gråsvart. Såg kallt ut. Rörde sig liksom sakta och verkade nästan segt och tvekande i höstkylan när det med evig rytmik skvalpade in och bröts mellan stenarna. Solen befann sig till dels dold bakom en bank av gråblå moln som sträckte sig på snedden över himlen med början ungefär där Öresundsbron sätter pylonerna i vattnet på svenska sidan.

Jag vek upp slagen på rocken och klev längre ner bland stenarna, ville ta mig så nära vattnet jag kunde. Mellan några av de rundslipade stenarna låg viss ilandfluten bråte – en halv bensindunk, en plastkasse,

ringarna från ett sexpack öl, ett handtag från en kundvagn.

Jag ställde mig på en flat, lite större sten två rader från vattenbrynet och lät blicken svepa av ett område över Öresund ungefär från Öresundsbron, över mot Köpenhamn och sedan bort i riktning mot Barsebäckshamn. På andra sidan bron – öppningen mot Kögebukten.

Kvadratmeterantalet i min med blicken översvepta havsyta omöjlig att beräkna, antalet kubikmeter havsvatten i ständigt rörelse där likaså.

JUST DET HÄR SVARTA, ÖDSLIGA, VIDSTRÄCKTA VATTNET OCH VETSKAPEN OM DET SOM SKETT UNDER DESS YTA

När solen då och då bröt igenom molnen med en strålkvast lös den mest åt Köpenhamnhållet och jag frågade henne om hon visste ifall man kunde se Refshaleøen härifrån eller om Saltholm skymmer sikten eller om man ändå kan se vissa byggnader över den. Hon undrade varför jag ville veta det.

Jag visste inte riktigt vad jag skulle svara.

JAG STOD KVAR på stenen.

Tyckte att jag kunde urskilja den där kyrkan på Amager med skruvat torn – påminner om en tårtdekoration – som alla haschnomader brukar ta sikte på när de ska hitta till Christiania från Huvudban-

gården, men jag var inte säker på att det var den jag såg.

I så fall borde Refshaleøen ligga några hack till höger.

Jag gick upp från stenarna närmast strandkanten och ställde mig på ett brunnslock. En större fraktbåt passerade under bron. Jag vände havet ryggen och höll ihop slagen på rocken när jag tog samma väg tillbaka mot bilen utmed den lilla kanalen och sedan bron över och upp mellan husen.

Hon frös. Hade gått lite före. Nu stod hon vid förardörren med handväskan över

axeln och frågade om vi var klara, om jag sett det jag skulle se.

Jag sa att jag hade det.

Hon undrade vad jag skulle ha bilderna jag tagit med telefonen till. Jag gick runt bilen till hennes sida och kramade henne. Hårt. Länge. Och sa att jag skulle ha dem som stöd för minnet, att jag senare nog skulle skriva någonting i samband med rätttegången om just det här svarta, ödsliga, vidsträckta vattnet och vetskapen om det som skett under dess yta.

Hon låste upp. Vi satte oss.

När hon vände runt bilen såg jag en sista gång ut över Öresund. Och tänkte att om hon blir förälder en dag så kommer hon förstå. ☺

8

anledningar att vara med i a-kassan

110
kronor
i månaden

- 1 **Du kan få pengar om du skulle bli av med jobbet.** Du kan få upp till 910 kr per dag i 300 ersättningsdagar. För att få ersättningen baserad på din lön behöver du uppfylla medlems- och inkomstvillkoren.
- 2 **Du kan känna dig trygg.** Om det inte går som du tänkt dig på arbetsmarknaden kan du ändå sova gott om natten – a-kassan backar upp dig.
- 3 **Du kan få fackets inkomstförsäkring.** I förbundets avgifter ingår en inkomstförsäkring som täcker upp till 80 procent av hela lönen. Den gäller bara om du är med i a-kassan.
- 4 **Du är solidarisk.** Även om du själv har jobb så hjälper du andra, som just nu står utanför arbetsmarknaden, att få pengar när de behöver det. Och andra gör samma sak för dig om du någon gång skulle behöva a-kassa.
- 5 **Du kan få del av det du redan betalar för.** När du jobbar betalar din arbetsgivare in arbetsgivaravgift som bland annat går till de som är arbetslösa. För att du ska få del av dessa pengar, om du skulle bli arbetslös, måste du vara med i a-kassan.
- 6 **Intyggar att du har inkomst.** Det händer att hyresvärdar, banker etc. vill ha intyg på att du är med i a-kassan för att hyra ut bostäder eller bevilja lån.
- 7 **A-kassan är inte vinstdrivande.** Fler medlemmar betyder inte vinst för oss, det betyder att vi kan fortsätta ha låg avgift. Vi rekryterar inte för att tjäna pengar. A-kassan är också politiskt obunden. Målet är att ge ekonomiskt stöd för dem utan jobb, via pengar från staten och medlemmarna.
- 8 **Viktig för samhället och välfärden.** Med a-kassan som tillfällig inkomst ska man ha möjlighet att fokusera på att hitta nytt jobb – grunden för en dynamisk arbetsmarknad.

Gå med på akademikernasakassa.se/blimedlem

Akademikernas a-kassa är Sveriges största a-kassa med 700 000 medlemmar. Frågor? Vi finns här för dig!

📞 08-412 33 00

✉ info@aea.se

🏠 akademikernasakassa.se

📱 [f](https://www.facebook.com/akademikernas) [t](https://twitter.com/akademikernas) [i](https://www.instagram.com/akademikernas) @akademikernas

Stockholmarna är garanterade ett tak över huvudet om natten. Men sängplatserna kan vara långt ifrån trevliga. Situation Sthlm har pratat med personer som har erfarenhet av härbärgen. Flera pekar ut kommunens egna – Planeringshemmet Hammarbybacken – som det värsta. Det kallas vidrigt, snuskigt och "det ruttnar sönder". Mikael Karlsson åker hellre buss och pendeltåg fram till gryningen.

TEXT MARIA HAGSTRÖM FOTO MARTINA HOLMBERG

TAK ÖVER HUVUDET

– GARANTIN GRANSKAD

Det har snart gått 20 år sedan Stockholm stad införde en tak över huvudet-garanti för kommunens medborgare. Enligt staden uppfylls garantin, alla som vill ha ett tak över huvudet har erbjudits det. Men hur ser det ut under taken?

I Stockholm finns sju akutboenden, varav fyra i kommunens regi. Ett av kommunens egna pekas ut av flera hemlösa personer som det sämsta.

– Det är vidrigt. Jag åker hellre buss och pendeltåg om nätterna, säger Mikael Karlsson om Planeringshemmet Hammarbybacken.

Samma år som garantin infördes placerades en paviljong vid Gullmarsplan, på den gamla Kolerakyrkogården. Paviljongen skulle vara en tillfällig lösning tills kommunen hittat andra lokaler, men den står fortfarande kvar med sina 32 sängar.

– Det är det absolut värsta stället jag vet. Det är skitigt och luktar konstigt. Kåken håller på att ruttna sönder, det syns ju på långa vägar, säger Markku Ranta som har erfarenhet av olika akutboenden men sedan ett år tillbaka hyr ett rum i en villa.

När vi vill göra ett besök på Hammarbybacken för att kunna se hur lokalerna ser ut blir vi nekade. Journalister släpps inte in i kommunens akutboenden. Enligt ►

Socialförvaltningens kommunikationschef Mona Thorin är riktlinjerna framtagna av hänsyn till de boende.

Vi får bara se utifrån ”att det ruttnar sönder”. Den gula träfasaden, klottret på bron – ”Igen hemlös”, ”Jävla skit asså” – fönstren med gardiner som halvt döljer fyrbäddsrum med galonmadrasser i sängarna och kala väggar.

De som har varit innanför dörrarna kan däremot beskriva det bättre – de människor som ska visas hänsyn.

SENT OM KVÄLLARNA samlas ett antal hemlösa män på Centralstationen. De har koll på bussarna och vet vilka de kan åka för att slippa stå ute och vänta på nästa. Mikael Karlsson brukar ta sista pendeln till Södertälje, sedan nattbussen till Stockholm och därefter bussen till Uppsala. Då går första pendeltåget mot Södertälje igen.

Han lider av lymfödem i benen, äter flera mediciner och hans läkare avråder honom från att åka buss och tåg om nätterna. Men det enda boende som hans socialtjänst bokar åt honom är Hammarbybacken.

– Det är snuskigt och jag får rysningar när jag kommer in där. Jag vill inte ens gå in i duschen, känner sig lika äcklig när jag kommer ut därifrån, säger han.

Sist han var där var för några veckor sedan.

– Det var svinkallt på rummet. Så i stället kollade jag på en film i det gemensamma rummet, där det var varmt. Klockan ett kom

DET 'ÄR ETT PROBLEM OM FOLK BEHÖVER TA DROGER FÖR ATT ORKA VARA DÄR, OCH DÅ HAMNA ÄNNU MER I SKITEN. Mikael Karlsson

personalen och stängde av tv:n. Jag frös som fan på rummet sen.

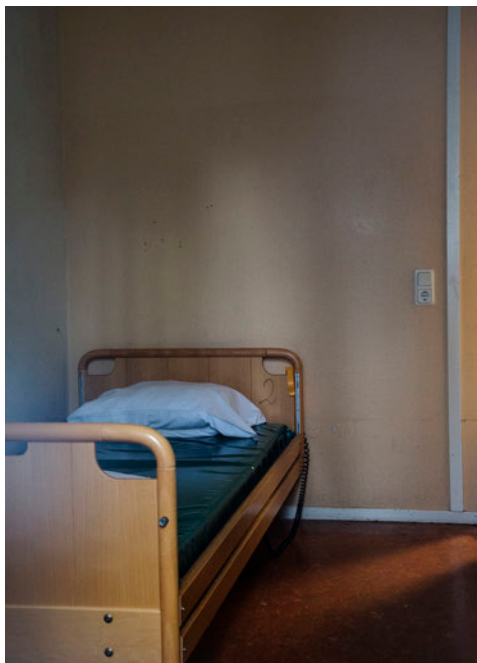
På sommaren kan det vara tvärtom. För den som sover på husets solsida blir det varmt.

– Det är galonmadrasser så man ligger och flyter när man sover. De öppnar inte ett fönster när vi är där, inte ens i rökrummet. De är väl rädda att nån kanske ska kasta in nåt. Men det blir kvavt, vi får inte in nån luft, det blir inget snurr.

Trots att socialtjänsten känner till att

han sover på bussar, får han svaret att det är Hammarbybacken de har att erbjuda. Men det finns fler akutboenden. Till exempel Stadsmissionens Bostället, som han gillar bättre. Eller Frälsningsarméns akutboende i Midsommarkransen. Eller företaget Nytidias H-huset i Skarpnäck, där han kan få eget rum.

Eller det relativt nya kommunala akutboendet i Årsta. Där har Mikael Karlsson fått plats när han väntat tills hans socialsekreterare slutat för dagen och i stället kontaktat

MEN NÄR DET ÄR 30 GRADER VARMT ÄR DET INTE SÅ ROLIGT ATT SÄTTA SIG KLOCKAN FEM I EN UTDÖMD GAMMAL KÅK. **Mats**

ska vara hänvisad till ett akut boendeanternativ längre än en månad. Mats har varit hänvisad i fem år.

– Man måste vara inne där innan "Bolibompa" för att vara säker på att få plats. Nu är det kallt och det finns ingen anledning att vara ute, men när det är 30 grader varmt är det inte så roligt att sätta sig klockan fem i en utdömd gammal kåk.

Han vill inte heller vara där inne för länge eftersom ögonen rinner om morgnarna och han "hostar så han håller på att kräkas". Han tror att det finns mögel.

Hur bra han sover beror också på vilka han får dela rum med.

– Det är ett rent lotteri. Hamnar man med nån som snarkar så får man hålla i madrassen så att man inte blåser bort.

Hemlöshetsmottagningen som ordnar sovplats efter kontorstid.

– Det är renare, bättre temperatur och tillmötesgående personal. Det är mycket lugnare. Men jag kan ju förstå att man måste vara nerdrogad eller dyngrak om man ska till Hammarbybacken. Det är ett problem om folk behöver ta droger för att orka vara där, och då hamna ännu mer i skiten.

Enligt Per-Ove Mattsson, socialchef i Farsta, använder de sig inte enbart av Hammarbybacken.

– På rak arm kan jag inte säga vad det skulle vara för skäl som gör att vi inte beviljar ett härbärge som den enskilde önskar sig om det finns plats.

Den som har en bokad plats i Årsta kan komma dit fram till klockan tio utan att förlora den. På Hammarbybacken gäller klockan 19. De som inte har bokad plats kommer ofta vid öppningen klockan fem. När de väl har gått in går de inte ut igen, för då mister de platsen.

– Härbärgen är som ett fängelse, säger en hemlös man till en vän på tunnelbanan.

Och för Mikael Karlsson, som är före detta fotbollstränare, blir det då svårt att gå på match, något han brukar göra ibland.

– Sälja Situation Sthlm går inte heller bra då, för bästa tiden att sälja är mellan klockan fyra och sju.

PRECIS INNANFÖR DÖRRARNA till Gullmarsplans tunnelbanestation står Mats med en krycka i handen. Han har ont i foten, berättar han. Det är här på Gullmarsplan han spenderar sina dagar. Och nätterna på Hammarbybacken.

Stockholms stads målsättning är att ingen

Tidigare bodde han i eget rum på Västberga stödboende, men han säger att socialtjänsten i Farsta plötsligt sa upp kontraktet för honom och fyra andra män.

– Jag fick ingen förklaring. Jag fick lämna pick och pack, där jag hade tre-fyra ombyten i alla fall. Jag får ju inte ha nånting nere på Hammarbybacken och kan inte bära på det hela dagarna.

Han har varit på Stadsmissionens boende Bostället också, som var "klart mycket bättre".

– Men då var soc framme igen och sa att det är på Hammarbybacken jag får plats. Jag har slutat prata med dem, jag orkar inte, man ger upp till slut. Det är som att stå och slå huvudet i väggen.

Socialchefen Per-Ove Mattsson känner inte till Mats situation, men han säger att akutboende enbart ska erbjudas tillfälligt.

– Utsikterna att lyckas klara en rehabilitering ut ur missbruk eller få hjälp med sin psykiska ohälsa och samtidigt bo stadigt på ett akutboende är mycket små, vilket jag utgår från att alla socialarbetare också anser.

– Dock är det ju många personer som har svårigheter att fullfölja rehabiliteringen och återkommande bryter planeringen. Då är man åter på ruta ett och akut boende. Om och om igen pågår det här. Det finns säkert exceptionella fall där akutboende har varit den "stadigaste" boendeformen under lång tid. Dock har jag inte hört talas om i fem år.

MIA NYKVIST, SOM sov på härbärgen en längre period för några år sedan, säger att hon har sin man Anders att tacka för att hon kom bort från den akuta hemlösheten.

– Han tjtade verkligen på soc att jag skulle få en längre vistelse på Kurön (Frälsningsarméns behandlingshem). Jag fick komma dit i fyra månader, det blev räddningen.

Men hon har inte lika dåliga erfarenheter av Hammarbybacken som de intervjuade männen.

– När jag var där tog de emot kvinnor också, det gör de inte i dag. Män och kvinnor var åtskilda och tjejsidan tyckte jag var okej, det var lugnt. Med tanke på vad jag råkat ut ►

I BÖRJAN KÄNDES DET VÄLDIGT OSÄKERT, DET VAR EN STRESSIG TILLVARO ATT INTE VETA VAR JAG SKULLE HAMNA FÖR NATTEN. SEN VAND E JAG MIG. **Mia Nykvist**

för i livet skulle jag inte vilja dela rum med män, jag skulle inte känna mig trygg.

Kommunens akutboende Grimman, där hon och Anders sov i ett parrum, tyckte hon var stökigare. Hon har också varit på Hvilan, det enda akutboende som enbart riktar sig till kvinnor.

– Det är bra personal och mysigt om sommaren när man kan sitta på innergården. Stadsmissionens Bostället gillade jag också. Där fick jag till och med hjälpa till att fixa med maten. Det kändes som att personalen bryr sig om de som bor där.

Däremot vill hon påpeka att det kan vara dålig kontroll på de privata ägodelarna.

– Jag har blivit bestulen två gånger, en gång på Bostället. Man får inte ta med sig grejerna in på härbärgen, men det är inte nån bra koll där de förvaras.

För det mesta fick hon sovplats genom att gå direkt till boendena och köa.

– Det är skönt att veta att det finns en garanti, att man inte behöver sova utomhus, på nattbussar eller toaletter. Jag sov på olika akutboenden i minst två år. I början kändes det väldigt osäkert, det var en stressig tillvaro att inte veta var jag skulle hamna för natten. Sen vande jag mig, stagnerade, vilket kanske inte är så bra.

AKUTBOENDENAS FRÄMSTA UPPDRAG är att erbjuda sovplats, mat och möjlighet att tvätta kläder och duscha. Men där ska också finnas stöd att förbättra sin livssituation.

– Hammarbybacken kallas planeringshemmet, det var inte ett dugg planering, säger Anders Nykvist.

Han påpekar också att där finns glasrutor mellan personalutrymmet och de boende.

– Det har de inte på andra ställen, inte

RENOVERING ÄR INTE

Det går inte bra för Stockholms stad i jakten på nya lokaler till boendet Hammarbybacken. Inte heller kommer det att renoveras eller byggas nytt. Men enhetschefen håller med om att lokalerna är dåliga.

HARRIET LARSSÉN, NYTILLTRÄDD biträdande enhetschef på Planeringshemmet Hammarbybacken, håller med om att på lokalerna är dåliga.

– Det är gamla lokaler. Vi letar efter nya, men det är en väldig lokalbrist i Stockholm. Det måste vara funktionsdugliga lokaler och ligga på en bra plats, säger Harriet Larssén.

Enligt Veronica Starck, enhetschef på Boende- och behandlingsenheten, är frågan konstant högprioriterad på för-

valtningen.

Sökandet har pågått länge utan att lyckas, har det diskuterats att bygga nytt där boendet står?

– Enligt Lokalenheten är det inte ett alternativ, eller att renovera nuvarande lokal, eftersom marken ska användas för andra ändamål.

Vilka ändamål är känner hon inte till.

Hur tänker kommunen kring miljö och inredning på akutboenden?

– Först och främst att hålla rent och vi

DET KÄNNES SOM ATT DE PÅ HAMMARBY-BACKEN FÖRSÖKER SKÄRMA SIG FRÅN KLIENTERNA. DE TYCKER VÄL ATT DET BEHÖVS. Anders Nykvist

på det sättet. Frälsis, där jag sover nu, har helt öppet. Bostället också, personalen är inte inlåst i en bur. Det känns som att de på Hammarbybacken försöker skärma sig från klienterna. De tycker väl att det behövs, men alla ställen har direktlarm till polisen, så de kan vara där på fem sekunder.

Han tillägger att när han var där sist, för ett halvår sedan, var två av fyra toaletter och duschar avstängda.

– Jag fattar inte att de inte stänger hela stället.

I klass med Hammarbybacken, eller värre, var kommunens akutboende Grimman på Södermalm, tyckte han sist han var där.

– Det var förfärligt, folk låg i korridoren och drällde. Man mår inte bra av att vara på såna ställen. Personal sa till mig: ”här ska man inte trivas. Det ska vara en motivering att hitta nåt annat. Det ska inte vara fint, man ska inte vilja bo här”. ☹

TAK ÖVER HUVUDET-GARANTIN

Gäller för hemlösa personer över 20 år med missbruks- eller psykiska problem.

För att omfattas av Tak över huvudet-garantin måste man ha eller ha haft kontakt med socialtjänsten alternativt uppsökarverksamheten eller med någon frivilligorganisation.

Efter kontorstid görs bokningar via Hemlöshetsmottagningen. Under 2017 gjorde mottagningen 4 612 bokningar (inte unika individer). För att få en plats ska kontakt tas senast klockan 24.

345 personer, varav 20 procent kvinnor, bodde på akutboende (över natten eller dygnet runt) 25 september 2016. 137 stockholmare sov ute.

Det finns sju akutboenden i Stockholm. Plats på akutboende kostar 735-832 kronor per natt, och 821-863 kronor per dygn.

ETT ALTERNATIV

försöker inreda funktionellt. En schysst boendemiljö är en utmaning, det är hög genomströmning av människor vilket sliter på möbler och annat. Jag gissar också att man på boendena bedömer att allt som är löst, såsom tavlor och blommor, kan vara en säkerhetsfråga. Det finns personer som mår dåligt och lösa saker kan man slänga eller göra sig illa med. Men det ska inte vara sterila miljöer och det är möjligt att vi inte har lyckats. Då är trivsel nåt vi får jobba med, fråga de boende vad de saknar och förbättra lokalerna, säger Veronica Starck.

Har Hammarbybacken testats för mögel?

– Det pågår en undersökning. Resultatet beräknas vara klart i början av mars.

Är det ett krav att lämna ifrån sig sina ägodelar på ett akutboende?

– Vi kan inte tvinga dem, men brukarna uppmanas att förvara sina ägodelar i låsbara skåp. Detta främst för brukarens egen säkerhet men även för verksamhetens.

Enligt Harriet Larssén jobbar Hammarbybacken för att bryta hemlöshet genom att finnas till hands, ha samtal och lägga upp en plan.

– Det måste ske utifrån var de boende befinner sig och när de är motiverade.

En man som har bott länge hos er säger att han inte har nån genomförandeplan.

– Det är socialsekreteraren som med klienten gör planering. Vi får sen uppdrag utifrån den planeringen. De personer som

bor hos oss på dygnet runt-uppdrag har genomförandeplan. De som bor genom tak över huvudet-garantin har inte det.

Varför får man inte lämna boendet på kvällen?

– På grund av dåliga erfarenheter av att människor går ut, tar droger och kommer tillbaka. Det blir ett spring fram och tillbaka och oroligt för dem som är här.

Om nån har en aktivitet att gå på?

– De personerna kommer inte hit, i så fall bara en kort tid innan de får ett boende. Gruppen som kommer till oss har haft långvarigt missbruk. Men de kan få lämna om det är nåt viktigt för personen som ska göras och då gör vi bedömningar utifrån behov.”

TOMMY KÖRBERG

Lola

IDÉ & REGI
SUNIL MUNSHI

PREMIÄR 22 SEPTEMBER
SKANDIASCENEN, CIRKUS
STOCKHOLM

Blixten&co

BILJETTER: BLIXTEN.SE/LOLA,
TICKETMASTER.SE 077-170 70 70

De två senaste åren har Situation Sthlm-säljaren Madelen Wennerström både fått lägenhet och jobb. Hon tar med oss till Sättra och Stadsmissionen, där hon nästan känner sig "mer hemma än hemma".

BERÄTTAT FÖR **MARIA HAGSTRÖM** FOTO **MARTINA HOLMBERG**

MIN PLATS

Folk är underbara här och för mig är stället en trygghet. Jag har gått från att bo i tält till att komma hit. Jag fick OSA-anställning 25 januari 2016. Bara tre veckor senare, på min födelsedag, fick jag en träningslägenhet i Gubbängen. Nu har jag flyttat till en försökslägenhet i Sockenplan, exakt på min födelsedag igen – lite komiskt. Om ett år, om ingenting har gått fel, är kontraktet mitt.

På Stadsmissionen i Sättra sorterar och värderar vi sånt som folk har skänkt. Vad som ska säljas i butiker, slängas eller skickas till Afrika. Min uppgift är att värdera ytterjackor och väskor. Märket är viktigt, det kan dra in hundralappar. Men i början kunde jag inte ens se skillnad på herr- och damjackor. Det är egentligen enkelt – damerna har knapparna på hjärtats sida och herrarna på den andra.

I maj går min OSA-anställning ut och via

"Stockholmsjobb" ska jag i stället vara garagevakt. Det känns lite tungt att sluta, men bra att ha kommit så här långt. Jag hade förlorat allt. I tio år hade jag ingen lägenhet. Den första uteplatsen var under en "big bag", en sån som byggarna lägger cementsten och grejer i. På morgonen var det ett jäkla liv utanför, fullt med folk som höll på att rensa och skulle gräva. Jag vågade inte krypa fram ur säcken, det var så pinsamt.

Senare byggde jag och min pojkvän Roger ett tält av tre "big bags": en att sova i, en att äta i och ett förråd. Med ett partytält över var också vardagsrummet klart. Att bygga sitt eget är lite kul. Där bodde vi länge, jag har härliga minnen därifrån.

2013 åkte vi till Roo Gård i Åkersberga. Där finns skogsarbete, växthus, hästar och kök. Vi var borta i ett halvår och då började det vända för mig. Nu vill jag fortsätta framåt. 🍷

Tio år av sprungen ångest på Götgatan – Fountain House årliga Ångestloppet firar jubileum

DEN 23 MARS arrangeras världens kortaste gatutlopp – Ångestloppet – för tionde gången. Fountain House Stockholm, som i vanliga fall syns genom en liten skylt vid Götgatan 38, träder en gång om året fram ordentligt och skapar folkfest på Götgatan. På så sätt vill organisationen få i gång samtal och öppenhet kring ett av våra största folkhälsoproblem: psykisk ohälsa. Samt att motion hjälper och att personer med psykiska sjukdomar har sämre fysisk hälsa.

Ångestloppet har vuxit för varje år och i fjol sprang 600-700 personer de 209 metrarna.

– Alla kan vara med och alla är vinnare. Jag tycker att det är en höjdpunkt under året, säger Gunilla Byström, verksamhetschef på Fountain House Stockholm, som erbjuder arbete och gemenskap som en väg till återhämtning från psykisk ohälsa.

Maria, en av medlemmarna, har sprungit loppet många gånger.

– Det här blir den sjunde. Att ha ångest är inte nån lek, men det är bra

Kattis, Maria och Gunilla.

att kunna göra nåt roligt som Ångestloppet. Det är inte kul att många har ångest, men här ser man att man inte är ensam om det.

Uppför Götgatsbacken har allt från dagisbarn till poliser sprungit genom åren. Också ett flertal politiker såsom till exempel tidigare socialborgarrådet Anna König Jerlmyr från Moderaterna och förre vänsterpartiledaren Lars Ohly.

Startskottet går klockan 14, men redan klockan 13 spelar bandet Awaj Collective och det går att ladda upp inför loppet med ångestkor. Efter målgång finns det möjlighet att gå en guddad tur i fontänhuset.

– Det är många som har närmat sig oss i och med Ångestloppet. Vi vill med loppet tala om att vi ligger här på Götgatan, att det är en lättillgänglig verksamhet dit folk kan komma omgående, säger Gunilla Byström.

LOPPE GÅR ALLTID av stapeln 23 mars för att hedra radiopsykologen Lis Askland som tog Fountain House-rörelsen till Sverige 1980. Den 23 mars var hennes födelsedag. I dag är Fountain House på Götgatan

ett av 340 klubbhus i världen.

– Det var det första i Sverige, men också det första utanför USA som fortfarande finns kvar i dag, berättar Kattis, som är en av de cirka 1 500 medlemmar som organisationen i Stockholm har haft sedan 1980.

Varje dag delar de medlemmar som är där för dagen, upp sysslorna sinsemellan, till exempel sköta receptionen, matlagning i köket eller administration på kontoret.

– Vi har också ett socialt program efter arbetstid. Många har dålig ekonomi och kan inte ta del av kulturella evenemang, så det erbjuder vi både inom och utanför huset, säger Gunilla Byström.

Verksamheten handlar inte bara om sysselsättning, den handlar mycket om gemenskap, påpekar Kattis. Hon har självt levt med psykisk ohälsa sedan tonåren.

– När jag blev sjukskriven och arbetslös hade inte min läkare några verksamheter att tipsa mig om. Jag tänkte att någonting måste det finnas att göra, någon mer än jag måste ju vara sjuk och ensam hemma. Jag googlade och hittade hit.

– Det har varit helt fantastiskt. Jag har levt med min sjukdom länge så jag kan verkligen se vad som har förändrats. Det har blivit mer ordning och reda i mitt liv, mer balans. Jag har en trygg punkt och rutiner, det gör att det funkar bättre i mitt övriga liv också. Jag har det mer stabilt.

MARIA HAGSTRÖM

För dem som har knas hemma

KNAS HEMMA BÖRJADE SOM ett projekt 2013 och har nu vuxit till en ny nationell ungdomsorganisation. Den består av personer mellan 13-30 år, som bor eller har bostad i familjehem, HVB-hem eller annat boende för samhällsplacerade barn eller unga.

De lyfter fram sina perspektiv på samhällsplaceringar och jobbar för att unga ska bli hörda och delaktiga i beslut som rör dem. De försöker också fylla i luckor i sina egna liv – inte sällan har beslut tagits ovanför deras huvuden.

– Vi är inte nån arg organisation, vi vill vara en tillgång för socialtjänsten. Vi jobbar med att förbättra och hur vi kan göra det tillsammans, säger Anna Sabelström, nationell projektledare för Knas hemma.

Organisationens ambassadörer föreläser för socialtjänsten, familjehem, socionomstudenter och andra samhällsaktörer, håller i workshops och har varit viktiga röster när UNICEF Sveriges nysläppta *Handbok för socialsekreterare* togs fram. Knas hemma har också utvecklat delaktighetsmetoden "Byt perspektiv" tillsammans med konstnären Andrea Hvistendahl. Där sätts barnet i centrum med hjälp av ett spel där speljäserna representerar olika känslor, relationer och nätverk. Metoden används nu i 24 kommuner i utredningar och vid familjehemsplacering.

MARIA HAGSTRÖM

100

genomgångslägenheter per år ska gå till barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden.

I en ny handlingsplan presenterar Stockholms stad åtgärder för barnfamiljer med osäkert boende. Långsiktiga boendelösningar i stället för att familjer tvingas flytta gång på gång. Socialtjänsten ska så långt som möjligt tala direkt med barnet och barn ska inte behöva byta skola vid flytt till ett tillfälligt boende. Och inga barnfamiljer ska vräkas utan att det finns ett alternativt boende.

DELTA I LOPPET

- Den 23 mars klockan 14 går startskottet. Festligheter börjar klockan 13.
- Loppet är 209 meter långt, med start på Sankt Paulsgatan vid Mariatorget och mål vid Götgatan 38.
- Det är gratis och ingen förhandsanmälan krävs.
- Alla får startnummer 209. Ingen prestation – alla är vinnare.

MED EGNA ORD

KORT SAGT & POESI

Mognad

● Ja, vad är det att vara mogen? Faran är att bli övermogen, tappa bort sin nyfikenhet och vilja att lära sig nya saker.

KERSTI

Läcker in

Blöt som en ensam cigarett ligger den och jag på gatan.

Precis som jag, utom att jag har ett rum där vattnet läcker in, in i Rock'n'Rollens inre rum.

MARKKU

Klockan

Vad säger klockan? Tick, tack eller tack, tick?

Svar: Ingenting. Den kan inte prata. Hi, Hi.

DAGGE

Bärsen sista versen

Det var bärsen som gjorde att jag började sjunga på sista versen. Det var vinet som gjorde att jag blev värsta svinet. Det var spriten som drog mig rakt ner i skiten. Men även om festen är slut, för att min livssituation blev akut – det känns som ingen egentligen förstår hur dåligt jag mår, så fort suget kommer och går.

För beroendet kommer alltid att finnas kvar, troligtvis hela livet resten av mina dar.

JOHAN JACOBI

Bäst före?

Kan en lagrad ost ha ett bäst före-datum på paketet?

DAGGE

FÖLJ OSS PÅ
INSTAGRAM

@situationsthlm

Herman och Hammarby

● Jag vill rikta en hyllning till Herman som jobbar på Situation Sthlm, han är Hammarbyare som jag och det underlättar betydligt när jag arbetar. Jag har gått på alla Hammarbymatcher i bandy och även på flera när Hammarby spelar fotboll. Det är en fröjd

att jobba tillsammans med Herman. Leve Hammarby, heja, heja heja.

Jag vill samtidigt tacka hela Situation Sthlm och *Gatans Röster* för att ni har byggt upp mitt självförtroende och för att jag får något meningsfullt att bygga dagarna på. Tack.

Jag har många kändisar som stamkunder, bland annat Ingvar Carlsson, Bo Könberg och Magdalena Andersson. Dom har sett mig på *Gatans Röster* i tv och jag vill tacka er speciellt för ni köper Situation Sthlm av mig.

ADOLF ARBELIUS, FÖRSÄLJARE NR:70

En narcissistisk byråkrati

● Jag vill påstå och förklara att Sverige är en narcissistisk byråkrati. Sverige har i många avseenden påstått sig vara ett föredöme för andra länder, men detta är inte sant. Tvärtom så har andra länder visat att dom gjort tvärtom. I stället så har det liberaliserats och släppts på lagar i hela världen. Sverige vägrar att lyssna på andra länder och vill föra sin egen politik. Sverige är konservativt och omoget.

Svenska myndigheter vägrar lyssna på sina klienter och kommer

med rena rama lögnerna. Påhittade och uppdiuktade lögner om att vissa inte får ta hand om sina egna barn för att det funnits ett tidigare missbruk. När föräldrarna redan från att dom fått reda på att dom varit gravida har sökt hjälp för sina problem så har socialen nekat dom sin rätt att ta hand om sina barn. Trots att dom varit drogfria och nyktra.

Jag ser mammor och pappor med barnvagnar på Systembolaget varje gång jag är där.

Jag skulle kunna fortsätta och fortsätta att förklara om den narcissistiska byråkratin Sverige som övergett demokratin på grund av konservativa krafter, men jag måste avsluta nu så jag kan återvända till mitt normala liv. För nu ska jag dricka bira med mina vänner, kanske till och med smyga undan och röka en hemmarullad extra lång och titta på film med frun. En sak är jävligt säker, i morgon som i dag ska jag må bäst.

ANONYM

Arbetsträna på Sandvik

● Det var ganska länge sen jag gav upp tanken på att jag någonsin skulle börja jobba igen. Min sista anställning hade jag 1993, sen dess har jag inte haft något jobb. Innan jag blev drogfri och bodde på gatan försörjde jag mig på kriminalitet som jag såg som ett jobb. Jag är egentligen inte kriminell, för när jag slutar med drogerna begår jag inga brott och tänker inte kriminellt. Det var tack vare mitt beroende jag blev kriminell.

Det är inte olagligt att använda narkotika, men det är olagligt att inneha det så då blir man ju automatiskt kriminell om man är beroende av droger. Sen går det ju inte att sköta något jobb om man använder droger. Det kan gå ett tag och slutar oftast med katastrof. Men nu har jag tack vare min adhd-medicin kommit bort från drogerna och kriminaliteten och till och med fått bostad efter 20 år på gatan.

Ungefär samtidigt som jag fick min lägenhet började jag sälja Situation Sthlm så jag har sålt den ungefär två år. Och det är väl det närmsta jag

kommit ett arbete att sälja tidningen. Jag sökte sjukbidrag men fick inte igenom det. Så det har blivit socbidraget och tidningarna jag levtt på sista två åren.

MEN SÅ HÄNDE det något som vände hela situationen för mig i frågan om arbete. Jag står ju i ett industriområde och säljer tidningar och många av mina stamkunder jobbar där och då var det en som brukar köpa tidningen av mig som heter Bengt och jobbar på Sandvik som drift- och säkerhetsansvarig som kom ner till Coop där jag säljer tidningar och erbjöd mig ett jobb. Varken han eller jag hade någon aning om hur vi skulle gå till väga för att genomföra det hela men vi pratade med mitt soc och Jobbtorget och det tog en liten stund att få ihop hur vi skulle göra det praktiskt.

Inledningsvis hade jag inga större förhoppningar om att det skulle fungera men jag hade i alla fall bestämt mig för att pröva. Och eftersom det var ett så schysst erbjudande från

Bengt att ge mig en chans och få komma arbeta på Sandvik kunde jag inte säga nej. Men nu har jag varit där i fem veckor. Vi bestämde, eller rättare sagt jag bestämde, att två timmar per dag till och börja med är lagom.

Det var rätt nervöst första dagen men jag har aldrig blivit så bra bemött och mottagen på något annat jobb förut som jag blev på Sandvik. Det tog inte många dagar för mig att känna att jag var en i gänget. Nu efter bara några veckor tror jag att det kommer kunna fungera att börja jobba, om jag tar det i rätt takt och bygger en stabil grund och inte låter min ADHD rusa i väg. Det som började på parkeringen utanför Coop med att Bengt och jag bolla lite fram och tillbaka med att jag skulle komma i gång med någon sysselsättning på Sandvik, nu är jag jätteglad att jag hoppade på tåget för jag var nog inte helt positiv inställd från början till att börja arbeta men nu börjar jag bli det. Undrens tid är inte förbi.

KJELL

MED EGNA ORD

Varför så krångligt

● Fattar ej varför så krångligt med det mesta. De kom en gång per tröskel totalt två i lägenheten som skulle bytas, och de har gjort nästan allt med dörrautomatiken på en gång. Varför inte allt på en gång.

Var hos tandläkaren akut, blev två tänder fattigare hade jätte-

inflammation. Träffade äntligen på väninna jag saknat länge, blev dock väldigt förvånad att hon var hemlös men nu ska vi träffas snart.

Äntligen har läkare kollat varför jag är så utmattad och sover och sover, det beror bland annat på B12-brist. Jag var tvungen lägga släktoforskningen åt sidan och egna

hemsidan och bloggen med spelar Bingolotto i stället nu när det är så dåligt med vinster för mig tyvärr.

Nu har jag det mesta för matlagning i maskinväg, saknar dock varmluftsugn och inomhusgrill hoppas ha råd med denna månad.

STEFFI (MONACO)

Ut genom fönstret

● Gungande visar solen vägen rälsen darrar

Ett barns röst klingar frågor till sin mor som disträ blickar ner i sin mobil Stryker barnet med blicken och ler – Ja, nästa är Sundbyberg.

Samtidigt ljuder monoton tågröst
Byte till tunnelbana
Under jord i berg
Grått hårt kallt
Tanken mörknar
Det tysta rummet
Hel isolering. så när som på
datorpickandet från två studerande

Jag vänder sidor av dikter, frasande sidor och kras från kläder, en och annan suck, tränar mitt öga att förstå de signaler om skönhet i enstaka dikter, om än bara i få, som rör sig mot mitt hjärtas väsen denna gråkalla dag Ja, låt åren gå utan rädsla att se på då världen förändras och huden rynkas sluter sig kring själen och omsluts av liv

LOTTA

Lampolja

● Tänk om ändå våren var här så man slapp sitta och frysa utan värme i kaminen i husvagnen. Be folk om en liter lampolja här och någon liter där. Någon säger: "Dricker ni lampolja?" Säg det till oss när vi sitter och fryser när solen går ner.

Kaminen kostar oss två liter lampolja om dagen. Jag inser att vi aldrig vinner över kylan så länge det är vinter och en del dumma kommentarer aldrig försvinner. Vi lagar mat på kaminen också, det kan väl inte vara så svårt att förstå?

Men det är ju klart, ska man vara oförskämd så kan vi ju alltid blanda två liter lampolja med ett sexpack öl och en flaska T-sprit så blir det en starköl. Vill man ha en lyxigare öl, glöm för tusan inte köpa en brödlimpa och sila helst genom en torr brödlimpa, då går det snabbare om man är törstig.

MAGDALENA 407

Hej kära världen

● Ge himmelriket, ge sol till dom som har mörker i sitt hjärta. Lugn och ro här i världen, jag önskar att alla mår bra här i världen. Ge bra medicin till dom som är sjuka här i världen. Man ska inte vara egoistisk, man ska tänka på varandra så gott man kan. Ge himmelriket till dom som har det svårt och fattigt, jag önskar er alla en solig vår.
Hälsningar

TOINI

Minnet

● Försöker tänka på gårdagen och försöka förklara dagen. Men det är som att titta in i ett svart, tomt runt hål där det inte finns något, finns inget att se, kommer inte ihåg något. Det finns ingen verklig verklighet, ingen verklig historia med sammanhängande dagar, veckor, månader, bara sporadiska glimtar av små korta minnen. Var är jag? Vart har min kropp tagit vägen, ser mig ingenstans.

Är som ett genomskinligt spöke som inte vågar ta plats, som om jag inte skulle ha rätten till att existera.

Är bara just nu alla minnen, dessa enorma irrationella känslor och tankar. Inget annat finns, inte det förgångna och ingen framtid, bara just nu och jag och mitt stora ego och en massa obehagliga ovälkomna känslor och tankar jag inte vill ha.

SIT75

Elektricitet

● Flytten som vi gjorde var ingen höjdare. Elektricitet i all ära men när det tar femtio minuter att gå till närmaste buss eller affär. Ok, alla djur vi såg var trevligt och alla spöken var mindre trevligt. När det

blev mörkt gick man inte gärna ut, dels så var vi inlåsta med stenar och dylikt, till slut efter en månad kunde vi lösa allting och flytta husvagnen till vårt gamla ställe där vi känner oss trygga och det är

nära till allt, pendeltåg, butik och vattenställe så man får morgonkaffet.

Aldrig mer tillbaka dit eller i så fall på ett bättre ställe.

406

Nu är det din tur

● Drömde en dröm om att inga hemlösa skulle hamna mellan stolarna på grund av en socialsekreterare som bara känner till ett ord till hemlösas svaga rop om hjälp: "Nej!".

En dröm att alla som med öppet hjärta kämpar, kämpar och kämpar.

Att en dag träffa, som jag själv, en ängel till socialarbetare som har mod i hjärtat och viljan att säga: "Nu!" Är det din tur. Möjligheterna finns: Bostad Först, lägenheter med

CREATIVE DOMINUS

kommunens hyresgaranti (andra hand till kommun), tränings-/försöks lägenhet, små modulbyggda ettor

med egen dörr, nyckel och adress. Möjligheterna finns, lägenheterna finns. Kommundelsnämnder försöker inte ens ljuga. Enda som fattas, enda som inte finns är viljan och modet att ta riskerna och ge till hemlösa, chansen till ett riktigt hem. Jag garanterar att många glädjetårar kommer trilla på kinden när en hemlös äntligen får höra att "nu är det din tur".

LIVINGSTONES

ATT RESA SIG STARKARE

När det fruktansvärda inträffar.
När katastrofen är ett faktum.
Ge människor kraft att bli
starkare tillsammans!

SMS:A LIV
TILL 72 905
OCH GE 100 KR

Eller swisha till 9001223
svenskakyrkan.se/fastekampanjen

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE

medlem av
actalliance

FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-54595394

Abaton
PRODUKTION AB

APOTEK

BJÖRN AXÉN

 centric

FAMILJEBOSTÄDER

H2M

Acne 艾可尼

AL
ATRIUM LJUNGBERG

BOLIDEN

Colly
ETT FÖRETAG I INDUTRADE

HANSA PROJEKT

Active Catering
SEDAN 1988

fonden
ARBETSGIVARFONDEN TILL MÅNADEN FEBRUARI 1991

Bonnier
Fastigheter

COPY CONSULT
STOCKHOLM AB

FCG

HAMMARBY IF

ADITRO

ashurst

BOBY
BOTKYRKABYGGEN

COSMO CONSULT

FF Profilreklam AB
www.ffprofilreklam.se

HEBA
FASTIGHETS AB

advokatfirman sallnäs

Brandkontoret
Svea Huset, Svea Stenhus, Svea Stenhus
Svea Stenhus 121A

COWI

Flinks JÄRN

Hertz

ADVOKATFIRMAN ÅBERG & CO

bravida
VI GER FASTIGHETER LIV

Danske Bank

STIFTELSEN OSCAR HIRSCHS MINNE

ADVOKATFRÅN
Thomas Bodström

ASSA ABLOY

brunnberg&forshed
ARKITEKTKONTOR AB

DANVIKSHEM

Folkhem

afa
FÖRSÄKRING

Attendo

Brücke diakoni

dina Dina
Försäkringar

Fora

HMxW arkitekter

Akademikerförbundet SSR

Autoexperten

BTH BYGG

EM
EINAR MATTSSON

FOURSIDE

HOTELL JOUREN
ett tryggt boende

Akademikernas
a-kassa

AXFAST
UTVALDA LÄGEN

BYGGMÄSTAREFÖRENINGEN

Electrolux

gibon

hiQ

ALLBA

bee

BYGGNADS

ERSÉUS ARKITEKTER AB

HRM
Affärsutveckling
Relationer med affärsföretag

ALM

bergkrantzarkitekter

Capio Geriatrik

Ersta diakoni

Gullers Grupp

Hyresgästföreningen

**ANDERS
BODIN
FASTIGHETER**

BESQAB

Capio Ätstörningscenter

Gröna Lund

IDG
INTERNATIONAL DATA GROUP AB

IKANO
Bostad

L
liberalerna

M MOTIVATION SERVICE

prima
gruppen

SBU
Svensk Bostadsutveckling AB

STADSBUD
STOCKHOLM

INDUSTRI **IV** VÄRDEN

LIME TRAVEL

NALEN

Development

SECURITAS

Stavdal

inplenion.

LINKON

NF måleri ab

Propeller

seko
SERVICE- OCH
KOMMUNIKATIONSFAKET

Stockholm konst

inResonance
Always in Tune

LIPAC

NORDIA
SWEDEN • NORWAY • DENMARK • FINLAND • LAW

Propeller Trim
SERVICE & FÖRSÄLNING

skye

Stockholms hem

investor

LJUNG SJÖBERG
PROACTIVE DRUG MANAGEMENT

NORR ENERGI

Q-GRUPPEN

SIGNALISTEN

STOCKHOLM RELINING
REPAIRS • RESTORATION • MAINTENANCE

iiiriiiis
utvecklingscenter

LG

NYFORS

Q PARK

SHIS Bostäder

STROMMA

IT-UNDERHÅLL
STOCKHOLM AB

Läraryrket

nytida

RAMBOLL

skandia fastigheter

SVALNER
Komplett skatterådgivning

JANKE
WIKHOLM

m3 BYGG

OLOF PALMES MINNESFOND
Stipendier 1973 • Kvalitet 1988 • 1988-2000
www.guldfonden.se

RAMIRENT

**Skarpnäckes
Gården
H-huset**

Svenska kyrkan
SOFIA FÖRSAMLING

JM

**M Ekholms
konsulttjänst AB**

ORIGO
ARKITEKTER

RETURPACK
pantamera.nu

SKL Kommentus

JÖRGENSENS RÖR AB

**OSCAR'S
TEATERN**

Riksbyggen
Rum för hela livet

MÖTEN & UPPLIVELSER
Skåvsjöholm

Svenska kyrkan
STOCKHOLMS STIFT

KAMASA-TOOLS

MANGOLD
FONDKOMMISSION AB

**PALMÉR
REDOVISNING AB**

RIVAL

SKB Stockholms Kooperativa
BOSTADSFÖRENING

Svenska kyrkan
VÄSTERMALMS FÖRSAMLING

**Knut Jönson
Byggadministration AB**

Mekonomen

perido

RIVNERS AB

SMÅÅ
SMÅFÖRETAGARNAS A-KASSA

**Svensk
biblioteksförening**

Kommunal.

MEMFIS

playground

Sandart&Partners

Socialdemokraterna
PARTIFÖRENING

SB
Svenska Bostäder

KSF
KONSUMENT
FÖRENINGEN
STOCKHOLM

Mgruppen
SVENSKA MANAGEMENTGRUPPEN

**precio
fishbone**

SAHRA

Solvalla

**SVENSKT NÄRINGS-
LIV**
CONFEDERATION OF SWEDISH ENTERPRISES

KUNGSLEDEN

MIKAs
Etabl. 1986
STOCKHOLM

preem

SAMTRANS

SPARTOI AB

**SVERIGES
BRYGGERIER**

**LENNART ERICSSON
FASTIGHETER AB**

ny moderaterna

**PRESS
DATA**

SBAB!

Spoon
it's a content agency

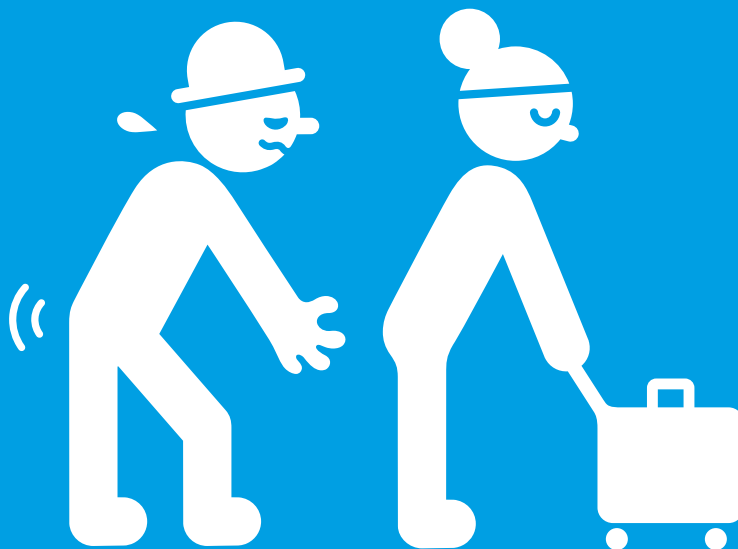
Swedfund

FÖLJ OSS PÅ SOCIAL- REALISTISKA MEDIER.

Upptäck Stockholm utan filter @situationsthlm

SITUATION
S T H L M

Spara SL:s trygghetsnummer 020-120 25 25

så är hjälp aldrig långt borta om någon stör eller förstör. Tillsammans gör vi resan trygg!

"Vissa går bara förbi när nåt kränkande sker."

Martin Eidensten

BOK När det för drygt två år sedan blev debatt efter övergreppen i Köln och fokus sedan riktades på festivalen *We are Sthlm*, skrev fältassistenten Martin Eidensten ett blogginlägg som fick stor spridning. Det blev starten till boken *Blunda inte!*

– Man kan inte bara jobba mot övergrepp en vecka om året i en stad. Man måste jobba varje dag året runt.

I arbetet som fältassistent i Farsta och som volontär i föreningen Storasyster, som vänder sig till personer som utsatts för sexuella övergrepp, vet Martin Eidensten att kränkningar och övergrepp är vanligt bland unga men att vuxna är inte alltid är så bra på att hantera det.

– Vissa gör fantastiska insatser, andra går bara förbi när nåt kränkande sker. Det är normaliserat och man reagerar inte, vilket är jättefarligt.

Det är inte ovanligt att vuxna blundar på grund av osäkerhet eller brist

MIKAEL JOHANSSON

på kunskap. Boken ska få vuxna att öppna ögonen.

– Den består av två delar. Del ett är en kunskapsöversikt – hur vanligt det är, vilka som utsätts, vilka som utsätter och hur lagarna ser ut. Jag hade hoppats att en samtyckeslag skulle ha klubbats igenom, jag hade gärna haft ett eget kapitel om det, men det har inte skett än tyvärr.

I den andra delen av boken finns praktiska tips om hur övergrepp kan förebyggas och hur unga som

utsatts bör bemötas.

Boken riktar sig till alla som jobbar med ungdomar på något sätt, men också till föräldrar som vill ha mer kunskap.

– Min dröm är att den ska ingå som kurslitteratur för lärare, sociologer och fritidsledare. En av fem på gymnasiet har utsatts. Om du står framför en skolklass så pratar du inför personer som har blivit utsatta – inte teoretiskt, det är på riktigt.

MARIA HAGSTRÖM

Selam Festival tar delar av världen hit

PRESSBILD

MÅNGKULTURELLT Efterfester, mingel, konserter och konferenser blir det under fem dagar med start 8 mars, då årets upplaga – den 21 i ordningen – av Selam Festival Stockholm drar i gång. Festivalens vision är att lyfta fram musik och målgrupper som sällan tar del av utbudet på stadens kulturinstitutioner.

– Jag är väldigt stolt över årets festivalprogram som visar att Stockholm kan vara en global mötesplats i världsklass, säger verksamhetsledaren Teshome Wondimu.

Teshome Wondimu.

Bland årets artister märks bland andra svenska Cherrie, Salif Keita från Mali, Sami Dan från Etiopien, Batuk från Sydafrika samt svenska Den förbjudna orkestern.

– Årets program visar att det bor väldigt många olika kulturer och etniciteter i Stockholm, nåt som kommer märkas bland publiken. Besökaren kan ta del av allt från house, reagge, jazz, salsa och afrofusion.

Festivalens konserter kommer att gå på Fasching, Södra Bar, Kulturhuset Stadsteatern, Dieselverkstaden samt Konserthuset.

ULF STOLT

Vårt att kolla upp:

Kärp

MUSIK Med hittills bara två låtar släppta – "Therapist 2" och "She ¾" – förstår man den hype som börjat bubbla. Vackert, ödsligt, dansant och vemodigt. Och väldigt bra.

Det grå hotellet

Curtis Dawkins

BOK 14 texter från fängelsets obarmhjärtiga insida, skribenten livstidsdömd för mord utan möjlighet till benådning. I klass med Jean Genet, Caryl Chessman och Jack Henry Abbot.

Heroinstaden

SVT PLAY Staden Huntington i West Virginia har 13 gånger fler överdoser än övriga landet.

FESTIVALTEMA FRÅN PSYKIATRIN

Dokumentärfilmer med egen persona

FESTIVAL Måndag 5 mars är det invigning, sex dagar senare visar Tempo dokumentärfestival de två sista filmerna *Golden Dawn Girl* och *Over the Limit* på Victoria 2 respektive Filmstaden Söder 9.

Temat för årets dokumentärfilmfestival är persona – ett begrepp inom psykologin som den schweiziske psykologen, författaren och psykiatern Carl Gustav Jung beskrivit som den roll vi spelar i olika sociala sammanhang, en sorts pålagd mask som både är till för att göra intryck på andra och samtidigt dölja vilka vi egentligen är.

Från ett bolivianskt fångelse via Rikard Wolff, Gyllene Grynings kvinnor, framtiden i Aleppo, Silvana Imam

PRESSBILD

och en minröjare i Kurdistan samt en mängd andra dokumentärfilmer om skilda öden och verkligheter. Berättade genom personer. Som visar oss det de vill att vi ska se. Och inte.

FOTNOT: Pågår 5-11 mars. Biljetter på tempofestivalen.se.

ULF STOLT

Lokalförankrad skräck

E-BOK Youssuf K pluggar juristlinjen i Uppsala, Majken får mejl från Patrik som vill ses i Stockholm och Johan Backhammar på SÄPO börjar dagen med att valla runt tunnelbanepersonal på Stockholm Södra.

Gemensamt för dem är att de är karaktärer i tre nya ljud- och e-böcker om terrorism och Stockholm, specialskrivna av Malin Persson Giolito, Anna Jansson och Jonas Bonnier för att passa för digital läsning och lyssning.

ULF STOLT

MAGNUS LAMM/KARL ERICSSON

Thor Rutgersson

Det män inte pratar om

SAMTAL *Allt vi inte pratar om* ska inspirera män att prata om "sånt som män inte pratar om". Författaren Thor Rutgersson, en av initiativtagarna, hade försökt få i gång ett samtal med vänner.

– Men det var svårt. Det var inte förrän jag erkände att fan, när jag var i slutet av tonåren, nog tryckte jag mig mot tjejer i publiken på spelningar. Först då kunde de andra berätta hur de tänkte och kände.

Han tog kontakt med Ida Östensson från Make Equal och föreslog en satsning på att få män att prata om hur de mår. Den 19 mars släpps boken och podcasten *Allt vi inte pratar om*. Grunden är intervjuer med bland annat Kodjo Akolor, Sanny Dahlbeck, Philip Botström och Farzad Farzaneh om ämnen som sex, skörhet, ego, flyktvägar och kärlek.

MARIA HAGSTRÖM

Det tyska Sällskapet

MUSIK Till Sällskapets tredje platta har Joakim Thåström ersatts av tyska sångerskan Andrea Schroeeder. Hon skriver texter och sjunger, Niklas Hellberg och Pelle Ossler står för den industrialiserade högspejningen, allt mixat i Hansa Ton Studio i Berlin. Geradeaus.

ULF STOLT

"Jag lärde mig nån bluestolva och tyckte det svängde."

Leo Krepper

MUSIK I kategorin *Up and Coming* tilldelas årets Guitar People's Prize gitarristen Leo Krepper. Han beskrivs i prismotiveringen som "en gitarrist som redan vid 19 års ålder fullständigt hängivit sig till gitarrens alla utforskade vägar. En lysande stjärna och en musiker för framtiden."

Leo Krepper började spela gitarr när han var sju år.

– Vi hade lite olika instrument hemma – trumpet, ett piano, en gitarr. Jag plockade upp gitarren, den kändes så tillgänglig, det var bara att sätta sig. Trumpet var svårare. Gitarr kändes tillgängligt och bra och jag kom snabbt in i det, lärde mig nån bluestolva och tyckte att det svängde.

Han var åtta-nio år när han började ta ordentliga lektioner.

– Jag började med att lägga ackord, sen blev det mer musikteori

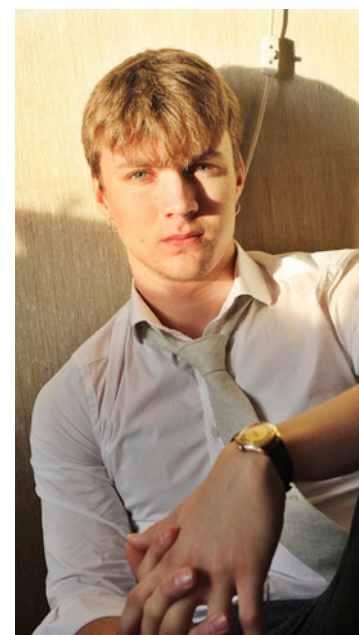
i själva spelet. Jag läser noter obehindrat, det har man ju behövt skolas in i även om man inte varit så taggad alla gånger att sitta och spela efter noter, få gitarrister börjar ju så. Det är väl oftare AC/DC-riff.

Jazzen kom in i hans musicerande och gitarrspel ganska tidigt.

– Nu är jazz bara en del av mitt musicerande, jag gör ju olika saker. Jag uppskattar jazz för vad den är.

Leo Krepper beskriver sin musik som "fin, mer stämningssättande än virtuos skalbaserad."

– Nu skriver jag musik för sång och rap också, vilket gör att jag skriver mycket text, jag behöver båda för att bli kreativt tillfredsställd. Den instrumentala musiken beskriver tillräckligt, där behövs inga ord, sen finns det musik där det måste finnas text för att det är ett annat uttryck.

PRESSBILD

Nästa gång du står på en scen, vad blir det för musik då?

– Då kommer jag att både spela gitarr, rappa och sjunga. Det är verkligen precis i uppstarten av det här projektet, vi har bara börjat spela in. Förhoppningsvis kommer det släpas musik under våren.

ULF STOLT

Anna von Hausswolff vid orgeln

MUSIK Sångaren och låtskrivaren Anna von Hausswolff har en förkärlek till orglar. Hon har spelat i kyrkor, på Orgelkraft festival i Norge och vid orglar på olika scener. Tidigare har hon utforskat Sveriges största konsertorgel Acusticum i Piteå och orgeln på

Lincoln Cathedral i England.

Nu, för inspelning av fjärde albumet *Dead Magic*, åkte hon till Köpenhamn. Piporgeln som hörs är ett 1900-talsinstrument som finns en av Skandinavens största kyrkor: Marmor Kirken.

Titeln *Dead Magic* kommer från

paradoxen att det ur magi föds de mesta fascinerande, mystiska och förtrollande berättelserna, men också de mest dunkla och dödliga.

Albumet släpps 2 mars och 18 mars kommer hon till Berns.

MARIA HAGSTRÖM

ZELDA AV LINA NEIDESTAM

DÅTID STHLM MARS 1922

RIKSTELEFONKATALOGEN för

Stockholm, del 4: 1, är efter sammanslagningen med Allmänna 1 100 sidor lång, med 108 000 listade abonnenter.

Otto Billing, specialist på löständer på Grev Turegatan 15 och enligt annonsen "erkänt skicklig i både Sverige och Amerika", erbjuder resande artificiella tändar över dagen.

Bilder från Prins Wilhelms Afrika-expedition, utvalda bromidförstorningar, ställs ut på Röda Kvarns hall.

Bostock på Stureplan visar lustspelet *Fru Backfisch* med Vivian Martin i huvudrollen. Barn äga inte tillträde.

En god familj tar emot tre flickor från bildade hem under juni till september och erbjuder havsbad, skogsluft och närande föda. Tuberkulösa mottages ej.

G. Lemon, ordförande i Svenska musikerförbundet, anser att jazzen är en övergripande epidemi men dock redan på tillbakagång i Europa. Därför avstår musikerförbundet att varna regeringen för importen av utländska orkestrar.

Statsjänsteman önskar låna 1 000 kronor mot lönen som säkerhet, månatlig avbetalning.

Nya barnvagnsmodeller med gummi-hjul kostar 35 respektive 65 kronor.

Stadsmatchen i bandy mellan Stockholm och Uppsala slutar 2-2, enligt Aftonbladet var det "en svag match på dålig is inför liten publik".

En herrgalosch har upphittats vid Slakthus, återfås mot beskrivning.

EN DÖD KVINNOKROPP hittas i vattnen vid Norr Mälarstrand. Personen identifieras som änkefru Mathilda Sedelin, dödsfallet ett befarat självmord.

Verner von Heidenstam är en av dem som figurerar i annonser för Pelmaninmen, "ett av de bästa vapnen i kampen för tillvaron".

Bellmaninstitutets statsanslag skrivs ner med 5 000 kronor. Regeringen menar att en så pass rik stiftelse bör kunna klara sig själv.

Två barn skadas lindrigt då några hästar, förspända en landskjuts, plötsligt skenar på Tomtebogatan. I

Ordförande i Svenska musikerförbundet, anser att jazzen är en övergripande epidemi men dock redan på tillbakagång i Europa.

hörnet Vikingagatan fångas de in.

Regeringen beslutar att bland annat 128 fanor, riksbanéret, serafimerbanéret, några musikinstrument, en samling fästningsnycklar samt det standar som Karl XII anses tagit, ska placeras i Riddarholmskyrkan.

TVÅ NYA BARNVAGNSMODELLER MED GUMMIHJUL KOSTAR 35 RESPEKTIVE 65 KRONOR.

Pastor David Östlund föreläser om rusdrycksförbudets verkningar i Förenade Staterna på KFUM: s hörsal.

Svea hovrätt häver Stockholms rådhusrätts vräkingsbeslut på grund av hängd tvätt i köket.

Högst 25 kustartillerikadetter kommer att antas i år. Senast 1 maj ska ansökan vara inne, 15 juni kallelse till kroppsbesiktning. Utbildningstiden är 2,5 år.

Telegrafverkets positiva bokslut

gör att det från 1 juli kan bli aktuellt att sänka de interurbana taxorna.

VM i brottning går på Cirkus.

SVENSKA ELEKTRISKA INSTITUTET på Jakobsbergsgatan 33 säljer Ajax torrcell kropps-batteri. Behandling en

timma per dag under vila. Ingen laddning med ättika krävs. Ett års garanti på strömmen.

Författaren Per Freudenthal och andre redaktören Ebba Theorin gifter sig.

Obligationer från Djurgårdsholms köping från 1909 inlöses till 4, 5 procent ränta.

Fransk bokutställning på Konstakademien med flera tusen volymer av olika slag.

Ras hos Stockholms Isaktiebolag vid Ulvsundasjön – 6 000 ton is drar med sig tre bilar ut i vattnet.

En sportkostym kostar från 49 kronor, en paletå från 39.50.

Åttaårige Dag Beskow omkommer då han påkörts av en isjakt på Stora Värtan ute vid Djurgårdsholm.

En polisutredning har startats efter att ett antal svårförklarliga vindsbränder brutit ut i olika delar av staden, senast i förlaget Norstedt & Söner papperslager på Fridhems-gatan.

Publicistklubben sammanträder 24 mars klockan 20.00 i lokalen på Salviigränd 3. Ur fördragslistan: frågan om hållande av årsfest.

I Läderlappens lokal på restaurang Gillet: Mediet Megalis och regeringsrådet U. Taruga (ledare av Wiener Institut für Kriminaltelepathische Forschung). Begränsat antal biljetter säljes.

Stockholms stad lånar 15 miljoner genom obligationer på 40 år mot 5 procents ränta.

ULF STOLT

MARS

1934 Sigvard Bernadotte gifter sig, mot regeringen och kung Gustaf Vs vilja, med Erica Patzek. Han förlorar därmed rätten till sin väntande prinstitel.

1976 Astrid Lindgrens satiriska text Pomperipossa i Monismanien – hon kritiserar det socialdemokratiska skattesystemet – publiceras i Expressen.

1891 Djurgårdens Idrottsförening, DIF – en klassisk Stockholmsförening – bildas på Alberget 4 a, adressen är i dag Djurgårdsvägen 124, på Djurgården.

BRILJANT: Raka rör

.....
Cyklande rörmokaren Hugo Wolgers, 29 år från Solberga, är nominerad till Årets Hantverkare 2018.
.....

JAG HINNER MED dubbelt så många jobb nu när jag cyklar jämfört med när jag körde firmabil. Att ta sig fram med bil i innerstan tar för lång tid och det är svårt att hitta parkering. Cykeln kan jag ställa utanför porten där jag ska göra jobbet, då behöver jag inte bära verktygen så långt heller.

– Andra rörmokare hävdar att de måste ha firmabil för att få plats med alla olika verktyg och material. De brukar skämta och fråga om jag kan ta en villapanna på pakethållaren. Men skrymmande material kör grossisten ut och i 95 procent av alla jobb använder jag samma verktyg. Sen kör jag face-time med kunderna för att se problemet, då vet jag innan om det är nåt speciellt verktyg som behövs.

– Vi på firman delar upp stadsdelarna mellan oss. Vi har inga distansmätare på cyklarna, men jag tror att vi cyklar ungefär tre mil om dagen. Vi får bra flås och är pigga när vi kommer fram till kunderna. Firman har både batteridrivna och vanliga cyklar.

– Jag har jobbat som rörmokare i elva år och tror att jag med förbundna ögon skulle kunna säga vilken stadsdel jag hamnat i om jag får känna på rören. Alla rörarbeten ser olika ut, det kan vara alltifrån moderna heldragna rör i plast till hus i Gamla stan där rören går som ett lapptäcke.

– Vi samlar på oss gamla rördelar som inte går att köpa längre, det kan rädda en kund från att behöva riva hela badrummet. Jag gillar de gamla mekaniska rörsystemen som går att reparera. De finns ofta i äldre hus som inte blivit stambytta på länge. Vanligaste felen som folk ringer om är blandare som gått sönder och trasiga toaletter.

BERÄTTAT FÖR **GERD ERIKSSON**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

Kom till Zinkensdamms IP och stöd Hammarby Bandy

FOTO: ROMJUS RAVSTRÖM

**HAMMARBY
BANDY**

Info på:
hammarbybandy.se

PÅ HÖRNET:

Kocksgatan/Östgötagatan

"Jag kör enligt principen en in, en upp på vinden."

NAMN: Rosanna Friberg

YRKE: I delidiskan på en matbutik

ÅLDER: 31 år

BOR: Södermalm

Vad har du i paketet?

– Ett par svarta knähöga skinnstövlar från USA som jag beställt på nätet. Men de var för små, så nu ska jag till Postnordkontoret här i hörnet och skicka tillbaka dem.

Handlar du ofta på nätet?

– Ja, jag handlar mycket heminredningsgrejer på Blocket och Tradera. Det är mestadels grejer som inte är så stora, så jag kan åka hem med dem under armen.

Blir det inte fullt av prylar hemma till slut?

– Jag kör enligt principen en in, en upp på vinden.

TEXT **GERD ERIKSSON**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

ALLT FÖR TUREN

Stylist: Ulrika Eriksson Foto: Henry Moshizi

NATURKOMPANIET

SVEAVÄGEN 62 | HANTVERKARGATAN 38-40 | KUNGSGATAN 4 | KUNGSGATAN 26
MALL OF SCANDINAVIA | TÄBY CENTRUM | SICKLA KÖPKVARTER | ODENGATAN 50
WWW.NATURKOMPANIET.SE

Ellen von Unwerth

Devotion! 30 Years of Photographing Women

Den tyska fotografen Ellen von Unwerth är mest känd för sina utmanande och lekfulla bilder av kvinnliga modeller och musiker. Ständigt närvarande i hennes bilder är teatraliska inslag där personerna som porträtteras är extroverta och tar plats. Ellen von Unwerth jämför sin roll med en filmregissör. Modellerna blir till skådespelare och genom att förse dem med historier blir platserna till kulisser och någonting för modellerna att inspireras av och agera efter.

T-bana Slussen, Stadsgårdshamnen 22 | Öppet sön-ons 9-23, tor-lör 9-01 | fotografiska.se

Fotografiska

PARTNERS

